

'Zoekt eerst het rijk Gods en Zijn Gerechtigheid, en alle dingen zullen u toegeworpen worden.' (Mattheüs 6:33).

GENESIS – VEERTIENDE HOOFDSTUK

De spraak van geesten en engelen.

1634. Het is uit het Woord van de Heer bekend, dat oudtijds velen met geesten en engelen hebben gesproken, en dat zij vele dingen die in het andere leven zijn, hebben gehoord en gezien; maar dat later de hemel als het ware gesloten werd en wel zozeer, dat men heden te dage nauwelijks gelooft dat er geesten en engelen zijn en nog minder dat iemand met hen kan spreken. Men heeft de mening dat het onmogelijk is om met wezens te spreken die onzichtbaar zijn en die men in zijn hart loochent. Daar het mij echter door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, is vergund, nu reeds enige jaren achtereen bijna voortdurend gesprekken met hen te voeren en met hen om te gaan als een van hen, mag ik thans medelen, wat mij ten aanzien van hun spreken met elkaar te weten is gegeven.

1635. Het spreken van de geesten met mij was even duidelijk hoorbaar en waarneembaar als het spreken met een mens; ja zelfs sprak ik soms met hen te midden van een gezelschap van mensen en bemerkte dan, dat ik de geesten even luid hoorde spreken als de mensen, zozeer zelfs, dat de geesten zich soms verwonderden, dat hun gesprek met mij niet door de anderen werd gehoord, want er bestond in het geheel geen verschil wat het gehoor betreft. Maar daar de invloeiing in de innerlijke gehoororganen en andere is dan de werking van het spreken met mensen, kon het door geen anderen gehoord worden dan door mij alleen, aan wie, door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, deze innerlijke gehoororganen waren geopend. De menselijke spraak gaat door het oor binnen langs een uitwendige weg, door middel van lucht, maar de spraak van de geesten gaat niet door het oor, noch door middel van lucht, maar langs een innerlijke weg dezelfde organen van het hoofd of van de hersenen binnen; vandaar is het horen hetzelfde.

1636. Hoe moeilijk de mens tot het geloof kan worden gebracht dat er geesten en engelen bestaan en nog zoveel te moeilijker, dat iemand met hen zou kunnen spreken, kon mij door het volgende voorbeeld duidelijk worden: er waren enige geesten, die toen zij in het lichaam leefden, tot de meer ontwikkelden behoorden en mij toenmaals bekend waren – want ik sprak met bijna allen die ik in het leven van hun lichaam gekend had; met enigen verscheidene weken lang, met anderen een jaar lang, geheel en al alsof zij in het lichaam leefden – zij werden een keer in een soortgelijke staat van het denken gebracht als zij gehad hadden toen zij in de wereld leefden, wat in het andere leven gemakkelijk plaatsvindt. Toen werd hun de vraag ingegeven of zij geloofden dat een mens met geesten zou kunnen spreken; zij zeiden toen in die staat, dat het een fantasie was om zoiets te geloven en dit verzekerden zij met stelligheid. Hierdoor werd mij te weten gegeven, hoe moeilijk de mens tot het geloof gebracht kan worden, dat er op de een of andere wijze een spreken van de mens met geesten zou kunnen bestaan, omdat men namelijk niet gelooft dat er geesten bestaan, nog minder dat men na de dood onder de geesten zal komen, waarover zich toen diezelfde geesten zich zeer verwonderden; toch behoorden zij onder de meer ontwikkelden en hadden tot het volk veel gesproken over het andere leven, over de hemel en over engelen, zodat men had kunnen geloven dat dit voor hen een wetenschappelijk gehele uitgemaakte zaak was, bovenal door het Woord, waarin er zo vaak sprake van is.

1637. Tot de wonderbaarlijkheden die in het andere leven bestaan, behoort ook dit, dat het spreken van de geesten met de mens in zijn moedertaal gebeurt, waarin zij zich zo vlot en bedreven uitdrukken, alsof zij in hetzelfde land waren geboren en in dezelfde taal waren opgevoed, onverschillig of zij uit Europa dan wel uit Azië of uit een ander werelddeel afkomstig zijn; eveneens degenen die duizenden jaren geleden leefden voordat deze taal bestond.

Ja zelfs weten de geesten niet beter of de taal waarin zij met de mens spreken hun eigen taal is of die van hun vaderland; evenzo is het gesteld met andere talen die de mens verstaat; maar behalve deze talen, kunnen zij, wanneer het hun niet rechtsreeks door de Heer gegeven is, geen woordje van een andere taal uitbrengen; ook de kinderen die gestorven zijn voordat zij een taal geleerd hadden, spreken op dezelfde wijze.

De reden hiervan is echter deze, dat de taal waarmee de geesten vertrouwd zijn, niet een taal van woorden, maar een taal van denkvoorstellingen is, hetgeen een alomvattende taal is, welke aan alle talen ten grondslag ligt; en wanneer zij bij de mens zijn, vallen de voorstellingen van hun gedachten in de woorden die in de mens zijn, en dit op een zo overeenstemmende en aanpassende wijze, dat de geesten niet beter weten of de woorden zelf zijn van henzelf en dat zij hun eigen taal spreken, terwijl zij toch de taal van de mens spreken. Hierover heb ik enige malen met geesten gesproken.

Alle zielen worden met gave begiftigd zodra zij in het andere leven komen, namelijk dat zij de talen van allen die in het gehele aardrijk zijn, kunnen verstaan, geheel alsof zij daarin geboren waren, want zij nemen alles waar, wat de mens denkt; behalve andere vermogens die nog voortreffelijker zijn.

Hierdoor komt het, dat de zielen na de dood van het lichaam, met allen, van welke landstreek en taal zij ook geweest zijn, kunnen spreken en omgaan.

1638. De woorden waarmee zij spreken, dat wil zeggen, die zij uit het geheugen van de mens opwekken of ophalen, en voor hun eigen woorden houden, zijn met zorg gekozen, helder, zinvol, duidelijk uitgesproken, bij de zaak passend, en wat wonderlijk is, zij weten de woorden beter en vlugger te kiezen dan de mens zelf, ja zelfs kennen zij, hetgeen werd aangetoond, de verschillende betekenissen van de woorden die zij op het moment zelf gebruiken, zonder er van tevoren ook maar even over te hebben nagedacht, en dit, zoals gezegd, omdat de voorstellingen van hun taal alleen in die woorden vloeien die daarop slaan. Het is daarmee ongeveer zo gesteld, als wanneer een mens spreekt en niet aan de woorden denkt, maar alleen in de zin van de woorden is; dan valt overeenkomstig die zin de gedachte snel en vanzelf in die woorden.

Het is de innerlijke zin of betekenis die de woorden voortbrengt.

In zo'n innerlijke zin, maar dan nog fijner en voortreffelijker, bestaat de taal van de geesten, waardoor de mens, hoewel hij dit niet weet, verbinding heeft met de geesten.

1639. De taal van de woorden is, zoals eerder is gezegd, de eigenlijke taal van de mensen en wel van hun lichamelijke geheugen; daarentegen is de taal van de denkvoorstellingen de taal van de geesten, en wel die van het innerlijk geheugen.

De mens weet niet dat hij zo'n geheugen heeft, omdat het geheugen van de bijzondere of stoffelijke dingen, dat lichamen is, alles uitmaakt en het innerlijk geheugen verduistert, terwijl toch de mens zonder het innerlijk geheugen, dat aan zijn geest eigen is, niets kan denken.

Uit dit geheugen heb ik vaak met geesten gesproken, dus in hun eigen taal, dat wil zeggen, door de voorstellingen van het denken.

Hoe alomvattend en rijk deze taal is, kan hieruit blijken, dat elk woord een voorstelling van grote omvang heeft, want het is bekend dat een enkele voorstelling van een woord door vele woorden uiteengezet kan worden, des te meer de voorstelling van een enkel ding en nog

zoveel te meer de voorstelling van vele dingen, welke samengebracht kunnen worden tot een samengesteld idee, en die toch als een enkelvoudig idee verschijnt.

Hieruit kan blijken, van welke aard de natuurlijke taal van de geesten onderling is en door welke taal de mens met de geesten verbonden wordt.

1640. Het is mij niet alleen gegeven, datgene duidelijk onderscheiden waar te nemen, wat de geesten met mij spraken, maar ook waar zij zich dan bevonden, hetzij boven het hoofd, hetzij beneden ervan, hetzij aan de rechter- of aan de linkerzijde, aan het oor dan wel elders bij of binnen het lichaam, op welke afstand, verderaf of dichterbij, want vanuit verschillende plaatsen of liggingen, waarin zij zich bevonden overeenkomstig hun ligging in de Grootste Mens, dat wil zeggen, overeenkomstig hun staat, hebben zij met mij gesproken.

Het werd mij ook gegeven waar te nemen wanneer zij kwamen en wanneer zij gingen, waarheen en tot hoever, of het er velen dan wel weinigen waren en andere dingen meer.

Verder ook uit hun spreken van welke aard zij waren, want uit hun spraak evenals uit hun sfeer, blijkt duidelijk welk karakter en welke inborst zij hebben en verder ook welke overtuigingen en welke neigingen.

Zo bijvoorbeeld wordt wanneer zij sluw zijn, hoewel terwijl zij spreken geen bedrog tevoorschijn komt, toch de aard en de soort van het bedrog in elk woord en in elke voorstelling waargenomen; en zo ook alle overige boosaardigheden en begeerten, zodat het niet nodig is hen uitvoerig te onderzoeken; het beeld daarvan is in elk woord en in elke voorstelling.

Het wordt ook waargenomen of de voorstelling van hun spraak gesloten of open is, en ook wat zij uit zichzelf, wat van anderen en wat zij van de Heer hebben.

Het is hiermee ongeveer zo gesteld als met de gelaatstrekken van de mens, waaraan men, zonder dat hij spreekt, gewoonlijk onderkent of er iets in is van veinzerij, van sluwheid, van blijdschap, van natuurlijke of gekunstelde opgewektheid, van vriendschap uit het hart, van ingetogenheid en zelfs van waanzin.

Soms komt iets dergelijks ook in de toon van zijn spraak tevoorschijn; hoeveel te meer in het andere leven, waar de innerlijke gewaarwording zo'n waarneming verre overtreft; ja zelfs, nog voor een geest spreekt, wordt alleen reeds aan zijn gedachte gekend, wat hij voornemens is te zeggen, want de gedachte vloeit sneller en eerder in dan de spraak.

1641. De geesten in het andere levenspreken onder elkaar zoals de mensen op aarde, en zij die goed zijn, met alle vertrouwelijkheid van de vriendschap en van de liefde, wat ik vele malen heb aangehoord, en wel in hun taal, waarin zij in één minuut meer kunnen uitdrukken dan een mens in een uur, want hun taal is als gezegd de alomvattende taal welke aan alle talen ten grondslag ligt, door middel van de oorspronkelijke voorstellingen van de woorden.

Zij spreken over de dingen zo scherpzinnig en met zoveel inzicht, door middel van zoveel reeksen goed geordende, op elkaar volgende en overtuigende redenen, dat de mens versted zou staan, als hij dit wist.

Zij voegen daar overtuiging en neiging aan toe en bezielen zo dus hun gesprekken; soms ook door uitbeeldingen op aanschouwelijke en daarom dus levende wijze.

Is er bijvoorbeeld sprake van schaamtegevoel, of dit kan bestaan zonder eerbied, dan kan dat bij de mens alleen besproken worden door tal van gevolgtrekkingen uit bewijzen en voorbeelden en dan blijft hij toch nog twifelen.

Daarentegen is het vraagstuk binnen een minuut opgelost door de naar hun orde wisselende staten van de neiging van de schaamte en ook van de eerbied, en dus door de overeenkomsten en de niet-overeenkomsten die men gewaar wordt en tegelijkertijd ziet in de aan het gesprek toegevoegde uitbeeldingen, waaruit men direct de conclusie gewaarwordt, die zo vanzelf voortvloeit uit de op deze wijze tot overeenstemming gebrachte tegenstrijdigheden.

Evenzo in alle overige zaken.

De zielen komen direct na de dood tot dit vermogen; en dan doen de goede geesten niets liever dan de nieuwkomers en de onwetenden inlichten.

De geesten weten zelf niet dat zij onder elkaar in zo'n voortreffelijke taal spreken en met een zo uitnemende gave zijn toegerust, wanneer dit hun niet door de Heer gegeven wordt daarover na te denken, want deze taal is voor hen natuurlijk en dus inherent.

Het is daarmee gesteld als met de mens wanneer hij zijn aandacht richt op de zin van de dingen en niet op de woorden en op de taal, namelijk dat hij zonder er over na te denken, soms ook niet weet in welke taal hij spreekt.

1642. Zo is nu de spraak van de geesten, maar de spraak van de engelgeesten is nog omvattender en volmaakter en de spraak van de engelen nog weer omvattender en volmaakter; want er zijn, als eerder gezegd, drie hemelen: de eerste, waar de goede geesten zijn, de tweede, waar de engelgeesten zijn en de derde, waar de engelen zijn.

De volmaaktheden stijgen al naar de verhouding waarin de uiterlijke dingen tot de innerlijke dingen staan.

Het is – om het door een vergelijking uit te drukken – bijna in verhouding als waarin het gehoor tot het gezicht en het gezicht tot de gedachte staat; want wat het gehoor door middel van het spreken in één uur kan opnemen, dat kan voor het gezicht binnen een minuut vertoond worden, zoals bijvoorbeeld het uitzicht op velden, paleizen en steden; en wat men met het oog in vele uren kan zien, dat kan men met de gedachte binnen een minuut begrijpen.

In een dergelijke verhouding staat de spraak van de geesten tot de spraak van de engelgeesten, en de spraak van dezen tot de spraak van de engelen.

De engelgeesten begrijpen met scherp onderscheid in een enkele voorstelling van het spreken of denken meer, dan de geesten door ettelijke duizenden en de engelen desgelijks in vergelijking met de engelgeesten.

Hoe zal het dan bij de Heer zijn, van wie al het leven van de neiging, van de gedachte en van de spraak komt en die alleen het Spreken en het Woord is.

1643. De spraak van de engelgeesten is onbegrijpelijk; maar om iets te zeggen over hun spraak en dan nog alleen maar iets ten aan zien van het uitbeeldende ervan: het onderwerp zelf van het gesprek wordt uitbeeldend vertoond in een wonderbaarlijke vorm, die onttrokken is aan de voorwerpen van de zinnen en door middel van de bekoorlijkste en schoonste uitbeeldingen op ontelbare wijze verandert, met een voortdurende invloeiing van neigingen uit de gelukzaligheid van de wederkerige liefde, die door de hoogste hemel van de Heer invloeit, uit welke invloeiing alles tot in bijzonderheden als het ware leeft.

Ieder ding vertoont zich zo, en dit volgens voortdurende aaneenschakelingen.

Nooit kan een enkele uitbeelding in een van die aaneenschakelingen voor het menselijk bevattingsvermogen worden beschreven.

Dit is het wat in de voorstellingen van de geesten invloeit, maar het verschijnt slechts aan hen als een algemene aandoening, welke invloeit zonder de duidelijke waarneming van de dingen die bij de engelgeesten duidelijk waargenomen worden.

1644. Er zijn zeer vele innerlijk boze geesten, die ook niet als geesten spreken, maar eveneens in de beginselen van de voorstellingen zijn, en die bijgevolg geraffineerder zijn dan geesten.

Er bestaat een grote menigte van dergelijke geesten, maar zij zijn geheel en al gescheiden van de engelgeesten en kunnen hen zelfs niet eens naderen.

Deze geslepen boze geesten hechten ook op abstracte wijze hun voorstellingen aan voorwerpen en dingen, maar aan vuile, en beelden voor zichzelf daarin allerlei uit, en zij wikkelen hun voorstellingen in dergelijke dingen; zij zijn als het ware uitzinnig.

Hun spraak is mij bekend gemaakt en verder ook uitgebeeld door onrein afval wat uit een vat is gestort.

Het verstandelijke deel van hun spraak werd voor mij uitgebeeld door het achterdeel van een paard, waarbij het voorste gedeelte niet verscheen.

Het verstandelijke wordt in de geestelijke wereld uitgebeeld door paarden.

De spraak van de engelgeesten werd daarentegen uitgebeeld door een maagd, liefvallig in een wit gewaad gekleed, waaraan een soort keurslijf sierlijk was aangepast en waarbij zij een ingetogen houding had.

1645. De spraak van de engelen is echter onuitsprekelijk, ver boven de spraak van de geesten, omdat die boven de spraak van de engelgeesten gaat.

Zij is voor de mens, zolang hij in het lichaam leeft, op geen enkele wijze begrijpelijk; ook de geesten in de geestenwereld kunnen zich er geen voorstelling van maken, want het gaat hun bevattingsvermogen van hun denken te boven.

Hun spraak is niet een spraak van dingen die uitgebeeld worden door bepaalde voorstellingen, zoals de geesten en de engelgeesten hebben, maar het is een spraak van einddoelen en van de nuttige werkingen die daaruit voortkomen, welke de beginselen en de wezenlijke dingen zijn. In deze einddoelen en nutten worden de gedachten van de engelen neergelegd en daarin ondergaan zij een onbegrensde variatie.

In alles en in elke bijzonderheid van deze spraak is een innerlijke vreugde en gelukzaligheid uit het goede van de wederkerige liefde van de Heer en het schone en verrukkelijke uit het ware van het geloof dat uit de liefde voortkomt.

De einddoelen en de nuttige werkingen die daaruit voortkomen zijn als het ware de tederste kelken en de liefelijke dragers van ontelbaar vele verscheidenheden, en dit door middel van onbegrijpelijke hemelde en geestelijke vormen.

Hierin worden zij door de Heer gehouden, want het rijk van de Heer is alleen een rijk van einddoelen en nuttige werkingen.

Daarom richten ook de engelen die bij de mens zijn, da aandacht op niets anders dan op einddoelen en nuttige werkingen en halen zij uit de gedachten van de mens niets anders dan dat tevoorschijn.

Om het overige, dat denkbeeldig en stoffelijk is, bekommeren zij zich niet in het minste, daar dit ver beneden hun sfeer is.

1646. De spraak van de engelen verschijnt soms in de geestenwereld en zo dus voor het innerlijk gezicht, als vibrerend licht of als van een schitterende vlam, en dit met variatie overeenkomstig de staat van de neigingen van hun spraak.

Wat zo wordt uitgebeeld zijn alleen de algemene dingen van hun spraak met betrekking tot de staat van de neiging die ontstaan uit ontelbare onderscheiden dingen.

1647. De spraak van de hemelse engelen verschilt van de spraak van de geestelijke engelen, en is nog onuitsprekelijker en onbeschrijflijker.

Het zijn de hemelse dingen en de goedheden van de einddoelen, waarin hun gedachten worden neergelegd en daarom zijn zij in de gelukzaligheid zelf; en wat wonderbaarlijk is, hun spraak is veel overvloediger, want zij zijn in de bronnen zelf van het leven van d gedachte en van de spraak.

1648. Er bestaat een spraak van goede geesten en van engelgeesten, die een samenspraak van velen is, voornamelijk in kringen of koren, waarover door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer in hetgeen volgt gehandeld zal worden.

Het spreken in koren, dat ik vaak hoorde, heeft een cadans als in een ritme; zij denken geenszins aan de woorden of de voorstellingen.

Wat zij voelen vloeit er vanzelf in uit en er vloeien geen woorden of voorstellingen binnen die de zin vermenigvuldigen of naar een andere kant trekken, of waaraan iets kunstmatig kleeft,

of dat hun sierlijk voorkomt uit zichzelf of uit eigenliefde, hetgeen terstond verwarring zou veroorzaken.

Zij blijven aan geen enkel woord hangen; zij denken aan de zin en de woorden zijn de vanzelfsprekende uitvloeisels van de zin zelf.

Zij stromen in eenheden uit, meestal enkelvoudig en wanneer zij in samengestelde eenheden uitstromen, wijzigen zij de hoogte ervan voor het vervolg.

Dit komt omdat zij in gezelschap denken en spreken en de vorm van hun spreken daarom de cadans heeft, die overeenkomt met de samenhang en de eensgezindheid van het gezelschap. Van dien aard was oudtijds de vorm van de liederen en van dien aard is de vorm van de psalmen van David.

1649. Wat wonderlijk is: de spraak die als het ware de ritmische of harmonische cadans heeft van liederen, is de natuurlijke spraak van de geesten.

Op deze wijze spreken zij onder elkaar hoewel zij dit niet weten.

Terstond na de dood nemen de zielen deze gewoonte, van zo te spreken, aan.

Ik ben in een dergelijke spraak ingewijd en ze is mij tenslotte vertrouwd geworden.

De reden waarom zij van dien aard is, is hierin gelegen, dat zij in gezelschap spreken, meestal zonder het te weten.

Dit is het duidelijkste bewijs, dat allen in gezelschappen zijn onderscheiden en dat zich vandaar alle dingen naar de vormen van de gezelschappen richten.

1650. Men zie het vervolg over de spraak van de geesten en over de verschillen daarvan aan het einde van dit hoofdstuk.

GENESIS 14 : 1 – 24

- 1. En het geschiedde in de dagen van Amrafel, de koning van Schinea, van Arjoch, de koning van Ellasar, van Kedorlaomer, de koning van Elam en van Thideal, de koning der Gojim.*
- 2. Zij voerden krijg met Bera, koning van Sodom en met Birscha, koning van Amora, Schineab, koning van Adma, en Schemeber, koning van Zeboïm en de koning van Bela, dat is Zoar.*
- 3. Deze allen voegden zich samen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.*
- 4. Twaalf jaren hadden zij Kedorlaomer gediend; en in het dertiende jaar kwamen zij in opstand.*
- 5. En in het veertiende jaar kwam Kedorlaomer, en de koningen die met hem waren, en sloegen de Refaïm in Asteroth Karnajim, en de Susim in Ham, en de Emim in Schave Kirjathaim.*
- 6. En de Chorieten op hun berg Seïr, tot aan Elparan, dat boven in de woestijn is*
- 7. En zij keerden wederom en kwamen tot En Mischpath, dat is Kadesch, en sloegen al het veld der Amalekieten, en ook de Emoriet, die te Chazezon Thamar woont.*
- 8. En de koning van Sodom toog uit, en de koning van Amora, en de koning van Adma, en de koning van Zeboïm en de koning van Bela, dat is Zoar, en zij stelden tegen hen slagorden in het dal Siddim.*

9. Tegen Kedorlaomer, de koning van Elam en Thideal, de koning van Gojim, en Amrafel, de koning van Schinear, en Arjoch, de koning van Ellasar; vier koningen tegen vijf.
10. En het dal Siddim had putten, putten van pek, en de koning van Sodom en die van Amora vluchtten en vielen aldaar, en de overigen vluchtten naar de berg.
11. En zij namen alle have van Sodom en van Amora, en al hun spijs, en trokken weg.
12. En zij namen Loth, en zijn have, de zoon van Abrams broeder, en trokken weg; en deze woonde in Sodom.
13. En er kwam een ontkomene, en boodschapte het aan Abram de Hebreëër, en deze woonde in de eikenbossen van Mamre, de Emoriet, broeder van Eschkol, en broeder Aner; en dezen waren Abrams bondgenoten.
14. En Abram hoorde, dat zijn broeder gevangen was, en hij wapende zijn geofenden, de ingeborenen van zijn huis, achttien en drie honderd, en jaagde na tot Dan.
15. En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijn knechten, en sloeg ze, en hij jaagde hen na tot Choba, hetwelk is ter linkerhand van Damascus.
16. En hij bracht alle have weder, en ook Loth, zijn broeder, en deszelfs have bracht hij weder, en ook de vrouwen en het volk.
17. En de koning van Sodom toog uit, hem tegemoet, nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedorlaomer, en van de koningen, die met hem waren, tot het dal Schaveh, dat is, het dal des konings.
18. En Malkizedech, koning van Schalem, bracht voort brood en wijn, en hij was een priester van de Allerhoogste God.
19. En hij zegende hem en zei: Gezegend zij Abram door de Allerhoogste God, de Bezitter van de hemelen en de aarde.
20. En gezegend zij de Allerhoogste God, die uw vijanden in uw hand geleverd heeft. En hij gaf hem de tienden van alles.
21. En de koning van Sodom zei tot Abram; Geef mij de ziel, en neem de have voor u.
22. En Abram zei tot de koning van Sodom: Ik heb mijn hand opgeheven tot Jehovah de Allerhoogste God, de Bezitter van de hemelen en van de aarde.
23. Zo ik van een draad aan tot een schoenriem toe, en zo ik van iets dat het uwe is, neme, opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt.
24. Uitgezonderd alleen, wat de knapen gegeten hebben, en het deel van de mannen die met mij getogen zijn, Aner, Eschkol en Mamre, die zullen hun deel nemen.

INHOUD

1651. In dit hoofdstuk wordt gehandeld over de worstelingen van de verzoeken van de Heer, welke door de hier beschreven oorlogen worden uitgebeeld en aangeduid.

1652. Het waren de goedheden en waarheden, welke zich bij de uiterlijke mens bevonden, maar als goedheden en waarheden schenen, waarmee de Heer in de knapen jaren tegen de boosheden en valsheden streed.

De schijnbare goedheden en waarheden worden door de in vers 1 genoemde koningen aangeduid, terwijl de boosheden en valsheden waartegen gestreden werd, worden aangeduid door de in vers 2 genoemde koningen, en dat deze onrein waren, vers 3.

1653. Dat deze boosheden en valsheden, waartegen Hij streed, niet eerder tevoorschijn kwamen dan in de jeugdijaren, en dat ze toen losbarstten, hetgeen daarmee wordt aangeduid, dat zij Kedorlaomer gediend hadden, vers 4.

1654. Dat de Heer toen alle soorten van overredingen van het valse bevochten en overwonnen heeft, welke de Refaïm, de Susim, de Emim, de Chorieten zijn, vers 5,6; hierna de valsheden en de boosheden zelf, welke de Amalekiet en de Esmoriet zijn, vers 7; daarna de overige boosheden en valsheden, welke de in vers 8,9,10 en 11 genoemde koningen zijn.

1655. Dat de schijnbare waarheden en goedheden welke op zichzelf geen waarheden en goedheden zijn, de uiterlijke mens in beslag namen, vers 12, en dat de redelijke mens, die Abram, de Hebreëer is, toen hij dit gewaar werd, hem opeiste en bevrijdde, vers 13,14,15 en 16.

1656. Dat na deze worstelingen het boze en het valse zich onderwierpen, vers 17.

1657. De Wezenlijke Mens van de Heer in de Innerlijke Mens of het Goddelijke in het Redelijke, is Malkizedech, van wie na de worstelingen de zegen komt, vers 18,19 en 20. De tienden zijn de overblijfselen, of de staten van het goede en het ware als gevolg van de worstelingen, vers 20.

1658. Dat de overwonnen boze en helse geesten om het leven baden en zich om de overige dingen niet bekommerden; maar dat hun van de Heer niets werd afgenomen, daar Hem van hun boosheden en valsheden geen sterkte had; dat zij echter onder de macht van de goede geesten en van de engelen werden gesteld, aangeduid door hetgeen in de verzen 21,22,23 en 24 gezegd wordt.

DE INNERLIJKE ZIN

1659. De dingen welke dit hoofdstuk bevat, verschijnen alsof ze niet uitbeeldend waren, want er wordt alleen gehandeld over oorlogen tussen verschillende koningen en over de invrijheidstelling van Loth door Abram, en tenslotte over Malkizedech; zo schijnt het alsof zij van binnen geen enkele hemelse verborgenheid bevatten, toch bevatten deze dingen, net als al het overige, in de innerlijke zin de allerdiepste verborgenheden, die ook in een voortdurende samenhang uit het voorafgaande voortvloeien en zich er in een voortdurende samenhang aan het volgende vasthechten.

In het voorafgaande werd over de Heer gehandeld en over Zijn onderricht; verder over Zijn Uiterlijke Mens, die door middel van de wetenschappen en erkentissen verbonden moest worden met de Innerlijke Mens.

Maar daar zijn Uiterlijke Mens van dien aard was, dat Hij, zoals gezegd, door overerving van de moeder, dingen in zich had, die de verbinding in de weg stonden, en die noodzakelijk eerst door worstelingen en verzoeken verdreven moesten worden, vooraleer Zijn Uiterlijke Mens met de Innerlijke verenigd kon worden, of Zijn Menselijk Wezen met het Goddelijke. Daarom wordt in dit hoofdstuk over die worstelingen gehandeld, welke in de innerlijke zin worden uitgebeeld en aangeduid door oorlogen, waarvan hier sprake is.

Binnen de Kerk is het bekend, dat Malkizedech de Heer uitbeeldde, en dat dus in de innerlijke zin over de Heer wordt gehandeld wanneer van Malkizedech sprake is; waaruit ook kan worden opgemaakt, dat niet alleen dit, maar ook het overige uitbeeldend is, want er kan in het Woord ook niet het kleinste woordje geschreven zijn, dat niet uit de hemel is neer gezonden, en waarin bijgevolg de engelen niet hemelse dingen zien.

In de oudste tijden werden ook vele dingen door oorlogen uitgebeeld, die zij de ‘Oorlogen van Jehovah’ noemden, en deze betekenden niets anders dan de worstelingen van de Kerk en van hen die tot de Kerk behoorden, dat wil zeggen, hun verzoeken, welke niets anders zijn dan worstelingen en oorlogen tegen de boosheden bij hen, dus tegen de duivelse bende die de boosheden opwekt en het er op toelegt, de Kerk en de mens van de Kerk te vernietigen.

Dat onder de oorlogen in het Woord niets anders wordt verstaan, kan hieruit duidelijk blijken, dat in het Woord enig en alleen over de Heer en over Zijn Rijk en over de Kerk gehandeld kan worden, daar het Goddelijk is en niet menselijk, dus hemels en niet werlds.

Daarom kan onder oorlogen, welke in de zin van de letter voorkomen, in de innerlijke zin niets anders worden verstaan; hetgeen uit het volgende nog beter duidelijker kan blijken.

1660. *vers 1, 2.*

En het geschiedde in de dagen van Amrafel, de koning van Schinear, van Arjoch, de koning van Ellasar, van Kedorlaomer, de koning van Elam, en van Thideal, de koning der Gojim. Zij voerden krijg met Bera, koning van Sodom, en met Birscha, koning van Amora, Schineab, koning van Adma, en Schemeber, koning van Zeboim, en de koning van Bela, dat is Zoar.

Het geschiedde in de dagen van Amrafel, de koning van Schinear, van Arjoch, de koning van Ellasar, van Kedorlaomer, de koning van Elam, en van Thideal, de koning der Gojim, betekent bij de uiterlijke mens van de Heer evenzovele soorten van schijnbare goedheden en waarheden, welke op zichzelf genomen geen goedheden en waarheden zijn.

Elke koning en elke natie betekent een dergelijk goede en ware.

Zij voerden krijg met Bera, koning van Sodom, en met Birscha, koning van Amora, Schineab, koning van Adma, en Schemeber, koning van Zeboim, en de koning van Bela, dat is Zoar, betekent evenzovele soorten van begeerten van het boze, en van overredingen van het valse, waartegen de Heer streed.

1661. Dat de woorden ‘en het geschiedde in de dagen van Amrafel, de koning van Schinear, van Arjoch, de koning van Ellasar, van Kedorlaomer, de koning van Elam, en van Thideal, de koning der Gojim’ evenzovele soorten van schijnbare goedheden en waarheden bij de uiterlijke mens van de Heer betekenen, die op zichzelf genomen geen goedheden en waarheden zijn, kan blijken uit de betekenis van al deze namen in de innerlijke zin en verder ook uit hetgeen volgt; want er wordt gehandeld over de strijd van de Heer tegen boosheden en valsheden, hier over Zijn eerste strijd, welke in Zijn jeugd- en eerste jongensjaren begon en welke strijd Hij pas begon en doorstond, toen Hij met wetenschappen en erkentissen was toegerust.

Vandaar wordt hier gezegd ‘in de dagen dier koningen’.

Nooit kan iemand tegen boosheden en valsheden strijden, voordat hij weet wat boos en vals is, dus niet voordat hij onderricht is.

De mens weet niet wat boos is, nog minder wat vals is, voordat zijn verstand en zijn oordeel gevormd zijn, en dit is de reden, waarom de mens niet in verzoeken komt, vooraleer hij de volwassen leeftijd heeft bereikt, dus eenieder in de volwassenheid, de Heer echter in de knapenjaren.

Elk mens strijdt allereerst vanuit goedheden en waarheden, welke hij door erkentissen ontvangen heeft, en vanuit deze en door middel ervan oordeelt hij over de boosheden en valsheden.

Ook meent ieder mens, wanneer hij voor het eerst begint te worstelen, dat die goedheden en waarheden, van waaruit hij worstelt, van hemzelf zijn, dat wil zeggen, hij schrijft ze aan zichzelf toe, en tevens schrijft hij aan zichzelf het vermogen toe, waarmee hij weerstand biedt. Dit wordt ook toegelaten, want de mens kan dan niet anders weten, zodat hij het zeggen kan, dat hij weet, erkent en gelooft, dat hij niets goeds en waars uit zichzelf heeft, maar dat al het goede en ware van de Heer is; verder ook dat hij uit eigen vermogen aan geen enkel boze en valse weerstand kan bieden, want hij weet niet, dat boze geesten de boosheden en de valsheden opwekken en ingieten, nog minder dat hij door boze geesten verbinding heeft met de hel, en dat de hel evenzo opstuwt, zoals de zee dat tegen elk deel van een dijk doet. Aan deze opstuwung kan de mens geenszins met eigen krachten weerstand bieden, maar daar hij evenwel, voordat hij is wedergeboren, niet anders kan menen, dan dat dit door eigen krachten plaatsvindt, wordt het ook toegestaan, en zo wordt hij in de worstelingen of in de verzoeken binnengeleid.

Daarna wordt hij echter meer en meer verlicht.

Wanneer de mens in zo'n staat is, dat hij meent, dat het goede en ware van hemzelf is, en het vermogen tot weerstand bieden ook van hemzelf, dan zijn de goedheden en waarheden, waaruit hij tegen de boosheden en valsheden strijdt, geen goedheden en waarheden, hoewel ze er wel de schijn van hebben.

Er schuilt immers het eigene in, en hij stelt zijn eigen verdienste in de overwinning en beroemt er zich op, alsof hijzelf het boze en valse had overwonnen, terwijl het toch de Heer alleen is die strijdt en overwint.

Dat het hiermee zo gesteld is, kunnen alleen diegenen weten die door verzoeken worden wedergeboren.

Daar de Heer in de eerste knapen jaren in de zwaarste worstelingen tegen boosheden en valsheden werd geleid, kon Hij toen ook geen andere mening hebben; en dit omdat het overeenkomstig de Goddelijke orde was, dat Zijn Menselijk Wezen door voortdurende worstelingen en overwinningen tot Zijn Goddelijk Wezen binnengeleid en daarmee verenigd moest worden, als ook omdat de goedheden en waarheden, waarmee Hij tegen de boosheden en valsheden streed, tot de uiterlijke mens behoorden; en daar deze goedheden en waarheden dus niet geheel en al Goddelijk waren, worden zij dan ook schijnbare goedheden genoemd. Zijn Goddelijk Wezen bracht er op deze wijze Zijn Menselijk Wezen toe, uit eigen kracht te overwinnen; maar er zijn hier meer verborgenheden, dan ooit beschreven zouden kunnen worden.

In een woord, in de eerste worstelingen waren de goedheden en waarheden bij de Heer, waarmee Hij streed, doordrenkt met van de moeder overgeërfde dingen en voor zoveel zij daarmee doordrenkt waren, niet Goddelijk, maar naarmate Hij het boze en het valse overwon, werden zij gelouterd en Goddelijk gemaakt.

1662. Dat elke koning en elke natie een dergelijk goede en ware beteken, kan uit de betekenis ervan in de innerlijke zin blijken, in verband gebracht met de zaak waarvan sprake is; want elke natie en elk land betekent iets bepaalds in het algemeen, en wel in de eigenlijke en in de tegenovergestelde zin.

Maar de algemene betekenis richt zich naar de zaak waarover wordt gehandeld.

Dat de schijnbare goedheden en waarheden door de namen van deze koningen en van deze natiën worden aangeduid, kan door vele plaatsen bevestigd worden, maar dit is eerder al zo vaak bevestigd, en daar hier zo vele namen voorkomen, zou het te ver voeren om hier alles afzonderlijk uiteen te zetten.

1663. Dat de woorden 'zij voerden krijg met Bera, koning van Sodom, en met Birscha, koning van Amora, Schineab, koning van Adma, en Schemeber, koning van Zeboïm, en de koning van Bela, dat is Zoar' even zoveel soorten van begeerten van het boze en van overredingen

van het valse betekenen, waartegen de Heer streed, kan ook blijken uit de betekenis van deze koningen en natiën, die genoemd worden, en ook uit hetgeen volgt.

Het zou eveneens te ver voeren, om uiteen te zetten welke begeerten van het boze en welke overredingen van het valse door elke naam afzonderlijk worden aangeduid.

Over de betekenis van Sodom en Amora, en ook over die van Adma en Zeboïm, en ook van Zoar, is al eerder in het kort gehandeld.

Het zijn de meest algemene of de meest alomvattende soorten van boosheden en valsheden, welke in de innerlijke zin zijn aangeduid en hier in hun orde op elkaar volgen.

Dat de Heer zwaarder verzoeken dan allen in de gehele wereld of de allerzwaarste verzoeken onderging en doorstond, is niet zozeer bekend uit het Woord, waarin alleen vermeld wordt, dat Hij veertig dagen in de woestijn was, en van de duivel verzocht werd.

De verzoeking zelf, welke Hij toen had, zijn slechts met een paar woorden beschreven, maar dit weinige bevat evenwel alles, zoals datgene, wat vermeld wordt bij, (Markus 1:12, 13), namelijk dat Hij daar was met de beesten, waarmee de allerergsten van de helse bende worden aangeduid; en wat daarna vermeld wordt, namelijk dat Hij door de duivel geleid werd op de tinne van de tempel en op een hoge berg, zijn niets anders dan uitbeeldingen van de allerzwaarste verzoeken, welke Hij in de woestijn had.

Hierover wordt door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer in hetgeen volgt gehandeld.

1664. Dat oorlogen hier in de innerlijke zin niets anders betekenen dan geestelijke worstelingen of verzoeken, is reeds eerder in de inleiding gezegd.

In het Woord, vooral bij de profeten, wordt door de oorlogen niets anders aangeduid.

Menselijke oorlogen kunnen in de innerlijke dingen van het Woord hoegenaamd niets betekenen, want het zijn noch geestelijke, noch hemelse dingen, en het Woord bevat enig en alleen geestelijke en hemelse dingen.

Dat door de oorlogen in het Woord worstelingen met de duivel, of wat hetzelfde is, met de hel worden aangeduid, kan uit de navolgende plaatsen blijken, afgezien van nog vele andere; bij Johannes: *'Het zijn geesten van demonen, en zij doen tekenen om uit te gaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag van de Almachtige God'*, (Openbaring 16:14) daar kan eenieder zien, dat geen andere oorlog door de grote dag van de Almachtige God wordt aangeduid.

Bij dezelfde: *'Het beest dat uit de afgrond opkomt, zal krijg aandoen'*, (Openbaring 11:7) waar de afgrond de hel is.

Bij dezelfde: *'De draak vergrimde op de vrouw en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden van God hielden, en de getuigenis van Jezus Christus hebben'*, (Openbaring 12:17); *'Hetzelve werd het gegeven om de heilige krijg aan te doen'*, (Openbaring 13:7).

Al deze oorlogen zijn worstelingen, zoals die van de verzoeken.

De oorlogen van de koningen van het zuiden en van het noorden, en de overige bij, (Daniël hoofdstuk 10 en 11); die van Michaël, (Daniël 10:13,21; 12:1; Openbaring 12:7) zijn ook geen andere.

Dat oorlogen niets anders betekenen, blijkt ook uit de overige profeten, zoals bij Ezechiël: *'Gij zijt in de bressen niet opgetreden, en hebt de muur van het huis Israëls niet toegemuurd, om in de strijd te staan, ten dage van Jehovah'*, (Ezechiël 13:5) waar van de profeten sprake is.

Bij Jesaja: *'Zij zullen hun zwaarden tot spaden slaan en hun spiesen tot sikkelen, een natie zal tegen een natie geen zwaard opheffen en zij zullen geen oorlog meer leren'*, (Jesaja 2:4), waar duidelijk uitkomt, dat geen andere oorlogen aangeduid worden, en dat bijgevolg door de oorlogswerktuigen, als door zwaarden, spiesen, schilden en zo meer, in het Woord niets anders dan die dingen worden aangeduid, die tot dergelijke oorlogen behoren.

Bij dezelfde: *‘Komt de dorstige tegemoet met water, gij inwoners van het land van Thema, komt de zwervende met zijn brood tegemoet, want zij zullen zwervende zijn voor de zwaarden, voor het uitgetrokken zwaard, en voor de gespannen boog en voor de zwaarigheid van de krijg’*, (Jesaja 21:14,15).

Bij Jeremia: *‘Tot de dochter Zions zullen herders komen en hun kudden; zij zullen tenten rondom tegen haar opslaan; zij zullen eenieder zijn ruimte afweiden; heiligt de krijg tegen haar, maakt u op, en laat ons optrekken op de middag’*, (Jeremia 6:3,4,5), daar wordt geen andere oorlog bedoeld, daar deze gericht is tegen de dochter Zions, dat wil zeggen, tegen de Kerk.

Bij dezelfde: *‘Hoe is de stad des lofs niet gelaten, de stad van mijn vrolijkheid, daarom zullen haar jongelingen vallen op haar straten, en alle krijgsmannen zullen te dien dage neergehouwen worden’*, (Jeremia 49:25,26); stad des lofs en van de vrolijkheid, staat voor de dingen die tot de Kerk behoren; de krijgsmannen staan voor hen die worstelen.

Bij Hosea: *‘Ik zal te dien dage een verbond met hen maken met het wilde dier van het veld en met de vogel van de hemelen, en het kruipend gedierte van de aardbodem; en Ik zal de boog en het zwaard en de krijg van de aarde verbreken, en zal hen in zekerheid doen neerliggen’*, (Hosea 2:18) waar eveneens, zoals de oorlog voor de worstelingen, de verschillende oorlogswapens voor die dingen staan, welke tot de geestelijke worsteling behoren, en die verbroken worden, wanneer de mens met het ophouden van de begeerten en de valsheden in de kalmte van de vrede komt.

Bij David eveneens: *‘Aanschouwt de werken van Jehovah, die verlatingen op aarde aanricht; die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, de boog verbreekt, en de spies aan twee slaat, de wagens met vuur verbrandt’*, (Psalm 46:9,10).

Bij dezelfde: *‘In Schalem is de woonplaats Gods en Zijn woning in Zion, aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van de boog, het schild en het zwaard, en de krijg’*, (Psalm 76:3,4). Daar de priesters de Heer uitbeeldden, die alleen voor de mens strijdt, werd hun ambt een krijgsdienst genoemd, (Numeri 4:23,35,39,43,47).

Dat alleen Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, de duivel bij de mens bestrijdt en overwint, wanneer de mens in de worstelingen van de verzoeken is, is een vaststaande waarheid, hoewel het de mens niet zo toeschijnt, want ook niet het minste kan de mens van boze geesten worden aangedaan, at niet met toelating geschiedt, en er kan hoegenaamd niets door de engelen worden afgewend dan alleen door de Heer, zodat het alleen de Heer is, die alle worsteling doorstaat en overwint, hetgeen ook herhaaldelijk is uitgebeeld door de oorlogen die de zonen Israëls voerden tegen de natiën.

Dat Hij alleen het is, is ook bij Mozes gezegd: *‘Jehovah, uw God, die voor u wandelt, Hij zal voor u strijden’*, (Deuteronomium 1:30).

Bij dezelfde: *‘Jehovah, uw God, die met u wandelt, om voor u te strijden tegen uw vijanden, om u te verlossen’*, (Deuteronomium 20:4); verder bij, (Jozua 23:3,5).

Want al die oorlogen daar, die zij voerden tegen de afgoden dienende inwoners van het land Kanaän, beeldden de worstelingen van de Heer met de hel uit, en verder bijgevolg de worstelingen van Zijn Kerk en van de mensen van de Kerk.

Zodoende wordt ook bij Jesaja gezegd: *‘Gelijk als een leeuw, en een jonge leeuw over zijn roof brult, wanneer de volle menigte van de herders tegen hem tezamen snelt, voor wier stem hij niet verschrikt wordt, en voor wier tumult hij niet beangstigd wordt, alzo zal Jehovah Zebaoth neerdalen, om te strijden op de berg Zions en op haar heuvel’*, (Jesaja 31:4).

Daarom wordt Jehovah of de Heer ook een Krijgsman genoemd, zoals bij Mozes: *‘Jehovah is een Krijgsman, Jehovah is Zijn naam’*, (Exodus 15:3).

Bij Jesaja: *‘Jehovah zal uittrekken als een held, Hij zal de ijver opwekken als een Man der oorlogen, Hij zal schreeuwen, Hij zal ook een groot getier maken, Hij zal Zijn vijanden overweldigen’*, (Jesaja 42:13).

Dit is ook de reden waarom vele dingen, welke tot de oorlog behoren, aan de Heer worden toegeschreven, zoals hier schreeuwen en groot getier maken; ook geesten en engelen verschijnen als krijgslieden, wanneer een uitbeelding plaatsvindt, zoals bij Jozua:

‘Jozua hief zijn ogen op, en zag, en ziet, een man stond tegenover hem, en een uitgetogen zwaard was in zijn hand, en hij zei tot Jozua: Ik ben de vorst van het heir van Jehovah, en Jozua viel op zijn aangezichten ter aarde’, (Jozua 5: 13,14).

Dit verscheen op deze wijze, omdat het uitbeeldend was; daarom noemden de nakomelingen van Jakob hun oorlogen ook *‘oorlogen van Jehovah’*.

Evenzo in de Oude Kerken die boeken hadden, die ook *‘oorlogen van Jehovah’* genoemd werden, zoals bij Mozes blijkt: *‘Er wordt gezegd in het boek van de ‘oorlogen van Jehovah’*, (Numeri 21:14,15).

De beschrijvingen van die oorlogen waren niet ongelijk aan die van de oorlogen waarvan in dit hoofdstuk sprake is, maar zij betekenden de oorlogen van de Kerk.

Een dergelijke schrijfrant was in die tijden gebruikelijk, want de mensen waren toen innerlijker en hadden verhevener gedachten.

1665. *vers 3. Deze allen voegden zich samen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.*

Deze allen voegden zich samen in het dal Siddim, betekent, dat zij in de onreinheden van de begeerten waren; dat is de Zoutzee, betekent de schandelijkheden van de valsheden, die daaruit voortkomen.

1666. Dat de woorden ‘deze allen voegden zich samen in het dal Siddim’ betekenen, dat zij in de onreinheden van de begeerten waren, kan uit de betekenis van het dal Siddim blijken, waarover later in vers 10 wordt gezegd dat *‘het dal Siddim putten, putten van pek had’*, dat wil zeggen vol putten van pek was, waardoor vuiligheden en onreinheden van de begeerten worden aangeduid, zie nr. 1299.

Evenzo hieruit, dat door Sodom, Amora, Adma en Zeboïm de begeerten van het boze en de overredingen van het valse zijn aangeduid, die op zichzelf onrein zijn.

Dat zij onrein zijn, kan eenieder die binnen de Kerk is, duidelijk zijn.

Dit komt ook in het andere leven daadwerkelijk uit; dergelijke geesten begeren niets liever dan in sompige, slijkerige en drekkige plaatsen te wonen, omdat hun natuur dergelijke dingen met zich meebrengt; dergelijke onreinheden wasemen merkbaar van hun af, wanneer zij de sfeer van de goede geesten naderen, vooral wanneer zij de begeerte koesteren om de goeden te bestoken, dat wil zeggen, zich samen te voegen om hen te bestrijden; hieruit blijkt, wat het dal Siddim is.

Dat de woorden ‘dat is de Zoutzee’ de schandelijkheden van de daaruit voortkomende valsheden betekenen, kan uit de betekenis van de Zoutzee blijken; namelijk dat dit bijna hetzelfde is als het dal Siddim, want er wordt gezegd ‘het dal Siddim, dat is de Zoutzee’, maar dit is er aan toegevoegd, omdat de Zoutzee de valsheden betekent die uit de begeerten voortkomen; want er bestaat nooit enige begeerte die geen valsheden voortbrengt.

Het leven van de begeerten kan worden vergeleken met een kolenvuur: de valsheden met het duistere licht ervan.

Zoals vuur nooit kan bestaan zonder licht, kan begeerte nooit bestaan zonder valsheid; alle begeerte behoort tot de een of andere schandelijke liefde, want men begeert datgene wat men liefheeft; daarom wordt het begeerte genoemd, en in de begeerte zelf is de gestage voortgang van die liefde; alles wat deze liefde of begeerte begunstigt of wat daarmee instemt, wordt valsheid genoemd.

Hieruit blijkt waarom aan het dal Siddim Zoutzee is toegevoegd.

Daar het de begeerten en de valsheden zijn die de mens verwoesten, dat wil zeggen, beroven van al het leven van de liefde tot het goede en van alle neiging tot het ware, wordt de verwoesting hier en daar door zoutachtige plaatsen beschreven, zoals bij Jeremia:

‘Wie vlees tot zijn arm stelt, zal zijn als een ontblote struik in de verlatenheid, en hij zal niet zien, wanneer het goede komt, en hij zal wonen in dorre plaatsen in de woestijn, een zout land, en dat niet bewoond wordt’, (Jeremia 17:5,6).

Bij Ezechiël: *‘Haat modderige plaatsen en haar moerassen, zij zullen niet gezond worden, zij zullen tot zout overgegeven worden’,* (Ezechiël 47:11).

Bij David: *‘Jehovah stelt de rivieren tot een woestijn, en watertochten tot droogte, het vruchtbaar land tot zoutachtig land, om de boosheid dergenen, die daarin wonen’,* (Psalm 107:33,34).

Bij Zefanja: *‘Moab zal zijn als Sodom, en de zonen Ammons als Amora, een aan de netel overgelaten oord en een zoutgroeve, en een verlating tot in eeuwigheid’,* (Zefanja 2:9).

Bij Mozes: *‘Er zal zwavel zijn en zout, een verbranding de ganse aarde; zij zal niet bezaaid worden en geen spruit voortbrengen, noch zal enig gras daarin opkomen, gelijk de omkering van Sodom en Amora, van Adma en Zeboïm’,* (Deuteronomium 29:23); zwavel en zout, een verbranding de ganse aarde, staat voor de verwoeste goedheden en waarheden; de zwavel voor de verwoesting van het goede, het zout voor de verwoesting van het ware, want het branderige en het zoutachtige vernietigen het land en de voortbrengselen van het land, zoals de begeerte de goedheden en de valsheid de waarheid vernietigt.

Daar het zout de verwoesting betekende, placht men dan ook de steden die men vernietigde – opdat die niet opnieuw zouden worden opgebouwd – met zout te bestrooien, zoals in, (Richteren 9:45).

Het zout wordt ook in de tegenovergestelde zin genomen en het betekent dan datgene, wat vruchtbaarheid geeft en als het ware smaak aanbrengt.

Vers 4. Twaalf jaren hadden zij Kedorlaomer gediend; en in het dertiende jaar kwamen zij in opstand.

Twaalf jaren hadden zij Kedorlaomer gediend, betekent, dat de boosheden en de valsheden niet tevoorschijn waren gekomen in de knapenjaren, maar dat zij de schijnbare goedheden en waarheden hadden gediend; en in het dertiende jaar kwamen zij in opstand, betekent het begin van de verzoeking in de knapenjaren.

1667. Dat de woorden ‘twaalf jaren hadden zij Kedorlaomer gediend’ betekenen, dat de boosheden en de valsheden niet tevoorschijn waren gekomen in de knapenjaren, maar dat zij de schijnbare goedheden en waarheden hadden gediend, blijkt uit de uitbeelding en de betekenis van Kedorlaomer, en ook van hen die gediend hadden, waarover boven in het eerste vers is gehandeld, en ook uit de betekenis van twaalf.

Kedorlaomer, tezamen met hen die eerder in het tweede vers worden genoemd, betekent de schijnbare goedheden en waarheden bij de Heer, dus de uiterlijke mens ten aanzien van deze goedheden en waarheden.

Hier staat Kedorlaomer als samenvatting voor allen die in het tweede vers genoemd worden, zoals ook blijkt uit hetgeen volgt en eveneens hieruit, dat hij de koning van Elam was, over de betekenis waarvan eerder gehandeld werd, namelijk dat het geloof uit de naastenliefde is, dus hier het ware en het goede; want het geloof en de dingen die tot het geloof behoren, zijn niets dan waarheden, en de naastenliefde en de dingen die tot de naastenliefde behoren, zijn goedheden.

Hier zijn het echter goedheden van de kindsheid, welke, hoewel zij goedheden schijnen, geen goedheden zijn, zolang het erfboze deze verontreinigt.

Het erfboze is datgene, wat door eigenliefde en liefde tot de wereld inwoont en aankleeft; alles wat tot de eigenliefde en de liefde tot de wereld behoort, verschijnt dan als goed, maar is niet goed; toch moet het goed genoemd worden, zolang het bij het kind of bij de knaap is, die nog niet weet wat waarachtig goed is; de onwetendheid verontschuldigt en de onwetendheid maakt dat het als het goede verschijnt.

Anders is het echter hiermee gesteld, wanneer de mens is onderricht en weet wat het goede en het boze is; een dergelijk goede en ware zoals het bij de knaap is voordat hij is onderricht, wordt door Kedorlaomer aangeduid.

Dat zij twaalf jaren gediend hadden, betekent de gehele tijd, gedurende welke een dergelijk goede en ware aanwezig is, want twaalf betekent in de innerlijke zin alle dingen die tot het geloof van de naastenliefde of tot het geloof uit de naastenliefde behoren, evenals Elam, (Genesis 10:22); en zolang een dergelijk goede en ware bij de mens is, hetzij in zijn knapenjaren, hetzij in zijn verdere levensjaren, kunnen de boosheden en de valsheden niets uitrichten, dat wil zeggen, de boze geesten wagen het niet iets te doen of iets kwaads in te geven, zoals heel duidelijk uitkomt bij kinderen, bij rechtschapen knapen en bij de eenvoudigen van hart.

Ook al bevonden zich bij hen boze geesten of de allerergsten uit de duivelse bende, dan zouden zij toch niets kunnen uitrichten, maar zij zijn onderworpen, hetgeen hier wordt aangeduid met de woorden dat zij twaalf jaren Kedorlaomer gediend hadden.

De reden, waarom zij dan onderworpen zijn en dienen, is deze, dat de mens zich nog geen sfeer van begeerten en valsheden heeft verworven; want de boze geesten en genieën mogen alleen op datgene inwerken, wat de mens zich daadwerkelijk heeft toegeëigend en niet op datgene wat hij door overerving heeft.

Dit is de reden waarom de boze geesten, voordat de mens zich dergelijke sferen heeft toegeëigend, dienen; maar zodra hij zich echter deze eigen maakt, dringen zij bij hem binnen en trachten te heersen, want dan zijn zij in hun eigen sfeer en vinden daarin een zeker vermaak, of hun eigenlijke leven; waar het lijk is, daar verzamelen zich de arenden.

1668. Dat de woorden ‘en in het dertiende jaar kwamen zij in opstand’ het begin van de verzoeken in de knapenjaren betekenen, blijkt uit de betekenis van het dertiende jaar en uit de betekenis van in opstand komen.

Het dertiende jaar houdt het midden tussen het twaalfde en het veertiende; wat door twaalf wordt aangeduid, is gezegd, en wat door dertien wordt aangeduid, volgt nu: dertien houdt het midden tussen geen verzoeking en verzoeking.

Wat het in opstand komen betekent, kan blijken als het wordt gezegd in verband met de boosheden bij de mens of met de boze geesten, wanneer zij zijn onderworpen en dienen, en beginnen op te staan en te bestoken.

De boosheden of de boze geesten komen voor zoveel in opstand, als de mens die in goedheden en waarheden wil zijn, bij zichzelf deze boosheden bij zichzelf bevestigt, of voor zoveel in zijn goedheden en waarheden begeerten en valsheden insluipen; in deze laatste is het leven van de boze geesten, in de goedheden en waarheden echter is het leven van de engelen; vandaar aanvechting en strijd.

Dit is het geval bij allen die een geweten hebben, en nog meer was dit het geval bij de Heer als knaap, die innerlijke gewaarwording had.

Bij hen die geweten hebben, ontstaat daardoor een stomme smart, maar bij hen die innerlijke gewaarwording hebben, ontstaat een scherpe smart, en hoe innerlijker de gewaarwording is, des te scherper.

Hieruit kan blijken hoeveel heviger de verzoeking van de Heer was dan die van de mensen. Hij die een innerlijke en binnenste gewaarwording had.

1669. vers 5.

En in het veertiende jaar kwam Kedorlaomer, en de koningen die met hem waren, en sloegen de Refaïm in Asteroth Karnajim, en de Susim in Ham, en de Emim in Schave Kirjathaim.

In het veertiende jaar, betekent de eerste verzoeking; kwam Kedorlaomer, betekent het schijnbaar goede in de uiterlijke mens; en de koningen die met hem waren, betekent het schijnbaar ware, dat tot dit goede behoort; en sloegen Refaïm in Asteroth Karnajim, en de Susim in Ham, en de Emim in Schave Kirjathaim, betekent de overredingen van het valse, of de hel van dergelijke overredingen, welke de Heer overwon.

1670. Dat ‘in het veertiende jaar’ de eerste verzoeking betekent, kan blijken uit de betekenis van veertien of het einde van de tweede week, waarover in nr. 728 is gehandeld; waar de tijd van zeven dagen of van een week het begin van de verzoeking betekent; de tijd van veertien dagen of van twee weken betekent hetzelfde.

Hier staat veertien, daar het getal betrekking heeft op het getal twaalf dat er aan voorafgaat, en waardoor, als gezegd, de tijd van de knapen jaren is aangeduid.

1671. Dat de woorden ‘kwam Kedorlaomer’ het schijnbaar goede in de uiterlijke mens betekenen, blijkt uit de betekenis Kedorlaomer, waarover in het vlak voorgaande vers is gehandeld, namelijk dat hij het schijnbaar goede en ware is.

Hier alleen het goede omdat er ook gezegd wordt ‘en de koningen die met hem waren’, door wie het ware wordt aangeduid.

1672. Dat de woorden ‘en de koningen die met hem waren’ het schijnbaar ware betekenen, dat tot dit goede behoort, blijkt uit de betekenis van koningen in het Woord.

De koningen, de koninkrijken en de volken betekenen in de historische en in de profetische gedeelten van het Woord waarheden en datgene wat tot de waarheden behoort.

Dit kan op vele plaatsen bevestigd worden.

In het Woord wordt streng onderscheid gemaakt tussen volk en natie; door volk worden waarheden aangeduid, door natie goedheden, zoals eerder in de nrs. 1259, 1260 is aangetoond.

De koningen worden met de volken in verband gebracht en niet zozeer met de natiën.

De zonen Israëls waren, voordat zij om koningen vroegen, een natie, en beeldden het goede of het hemelse uit.

Nadat zij echter een koning hadden begeerd en verkregen, werden zij een volk, en beeldden zij niet het goede of het hemelse uit, maar het ware of het geestelijke.

Dit was de reden, waarom hun vraag hun als iets verkeerd werd aangerekend, (Samuël 8:7).

Hierover zal de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, elders worden gehandeld.

Daar hier Kedorlaomer wordt genoemd, met toevoeging van de woorden ‘de koningen die met hem waren’, wordt zowel het goede als het ware aangeduid: door Kedorlaomer het goede, door de koningen het ware; maar van welke aard het goede en ware in het begin van de verzoeken van de Heer was, werd eerder gezegd.

1673. Dat de woorden ‘en zij sloegen de Refaïm in Asteroth Karnajim, en de Susim in Ham, en de Emim in Schave Kirjathaim’ de overredingen van het valse betekenen of de hel van dergelijke overredingen, welke de Heer overwon, blijkt uit de betekenis van de Refaïm, de Susim en de Emim, namelijk dat zij van een soortgelijk geslacht waren als de Nefilim, die in, (Genesis 6:4) vermeld worden; en dat deze overredingen van het valse betekenen of diegenen, die uit inbeelding van hun eigen verhevenheid en voortreffelijkheid al de heilige dingen en waarheden te niet gedaan hadden, en die valsheden en de begeerten goten, is op die plaats

meer dan voldoende aangetoond; men zie nr. 581 en de daar aangehaalde plaatsen, (Numeri 13:33; Deuteronomium 2:10; Jesaja 14:9; 26:14,19; Psalm 88:11).

Het zijn hier de soorten overredingen van het valse die worden aangeduid door deze drie namen en veder ook door de Chorieten op de berg Seir; want er zijn verschillende soorten van overredingen van het valse, niet alleen overeenkomstig de valsheden, maar ook overeenkomstig de begeerten, waaraan zij zich toevoegen of waarin ze zich uitstorten, of waaruit zij voortvloeien en waardoor zij worden voortgebracht.

Van welke aard de overredingen van het valse zijn, kan nooit iemand nagaan, omdat de mens nauwelijks meer weet dan dat er overreding van het valse en begeerte tot het boze bestaat; maar in het andere leven zijn zij ten strengste in de geslachten ervan en de soorten ervan gerangschikt.

De afgrijselijkste overredingen van het valse waren bij hen die Nefilim werden genoemd, dezen waren van dien aard dat zij in het andere leven door hun overredingen de geesten die zij naderden, alle denkvermogen ontnemen, zodat het deze toeschijnt alsof zij nauwelijks meer leven en nog minder iets waars kunnen denken.

Want er bestaat, zoals aangetoond, in het andere leven een mededeling van gedachten en daarom kan een dergelijke overreding, wanneer die invloeit, wel niet anders dan alle denkvermogen van anderen, om zo te zeggen, doden.

Van dien aard waren de goddeloze naties, waartegen de Heer streed in de eerste knapen jaren, en die Hij overwon, en wanneer de Heer deze niet door Zijn komst in de wereld overwonnen had, zou heden ten dage geen enkel mens meer op deze aarde zijn overgebleven, want elk mens wordt van de Heer door geesten geregeerd.

Heden ten dage zijn diezelfde Nefilim door hun fantasieën met een soort van nevelrots omgeven, waaruit zijn onophoudelijk proberen uit te breken, maar tevergeefs.

Ten aanzien van hen, zie men de nrs.

1265 tot 1272 en herhaaldelijk eerder.

Dezen en dergelijke mensen worden ook door Jesaja bedoeld: ‘De doden zullen niet leven, de Refaïm zullen niet opstaan, daarom hebt Gij hen bezocht en hebt hen verdeld, en Gij hebt al hun gedachtenis doen vergaan’, (Jesaja 26:14); en bij David: ‘Zult Gij wonder doen aan de doden; zullen de Refaïm opstaan, zullen zij U bekennen?’ (Psalm 88:11), waar onder de doden niet de doden worden verstaan, maar de verdoemden.

Ook heden ten dage zijn er, vooral uit de christenheid, die eveneens overredingen hebben, maar niet zulke afgrijselijke, als de mensen van vóór de vloed hadden.

Iets anders zijn de overredingen van het valse, welke zowel het verstandsdeel als het wilsdeel van de mens in beslag nemen – van dien aard waren die van de mensen van vóór de vloed en die van hen die door Refaïm, Susim en Emim worden aangeduid – en iets anders de overredingen van het valse, die alleen het verstandsdeel in beslag nemen en die hun oorsprong ontleenen aan de beginselen van het valse die men bij zichzelf bevestigd heeft.

Deze zijn niet zo sterk en niet zo dodelijk als die van de anderen, maar toch berokkenen zij de geesten in het andere leven veel schade, en benemen hun voor een deel het denkvermogen.

Geesten die van dien aard zijn, wekken bij de mens louter bevestigingen van het valse op, zodat de mens niet anders ziet, dan dat het valse waar en het boze goed is. het is hun sfeer die van dien aard is.

Zodra iets waars door de engelen wordt opgeroepen, verstikken zij het en blussen het uit.

De mens kan alleen daaraan al bemerken of hij door dergelijke geesten wordt geregeerd, wanneer hij de waarheden van het Woord voor valsheden houdt en zich daarin bevestigt, zodat hij niet anders kan zien; hij kan er dan vrij zeker van zijn, dat dergelijke geesten bij hem zijn en dat zij heersen.

Evenzo is het gesteld met hen die zichzelf wijsmaken, dat elk eigen voordeel het algemeen welzijn ten goede komt, en niets anders voor het algemeen welzijn houden dan wat ook het eigenbelang dient.

De boze geesten bij hem geven zoveel bevestigingen in dat hij niet anders ziet. Zij die van dien aard zijn, dat zij alle eigenbelang als het algemeen welzijn beschouwen of het in de schijn hullen alsof dat het algemeen welzijn betreft, doen in het andere leven hetzelfde met betrekking tot datgene wat daar het algemeen welzijn is. Dat een dergelijke invloeding van de geesten bij de mens plaats vindt, is mij door voortdurende ondervinding op aanschouwelijke wijze te weten gegeven.

1674. vers 6.

En de Chorieten op hun berg Seïr, tot aan Elparan, hetwelk boven in de woestijn is.

De Chorieten op hun berg Seïr, betekent de overredingen van het valse, welke uit de eigenliefde voortkomen; tot aan Elparan, hetwelk boven in de woestijn is, betekent de uitbreiding.

1675. Dat ‘de Chorieten op hun berg Seïr’ de overredingen van het valse betekenen die uit de eigenliefde voortkomen, blijkt uit de betekenis van de Chorieten en uit de betekenis van Seïr. Wat de Chorieten betreft, zij waren diegenen die op de berg Seïr woonden, zoals blijkt uit, (Genesis 36:8,20 en vervolg) waar Ezau was, die Edom genoemd werd.

Door Ezau of Edom wordt in de echte zin de Heer naar Zijn Menselijk Wezen aangeduid, en Hij wordt ook door Ezau of Edom uitgebeeld, zoals veelvuldig blijken kan zowel uit de historische als uit de profetische gedeelten van het Woord, waarover, door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, in hetgeen volgt.

En daar door de Chorieten diegenen werden uitgebeeld, die in de overredingen van het valse zijn en de uitbeeldingen in die tijd werkelijk bestonden, daarom is ook iets dergelijks uitgebeeld hiermee, dat de nakomelingen van Ezau de Chorieten van de berg Seïr verdreven hebben, waarover bij Mozes als volgt: ‘Dit werd ook voor het land van de Refaïm gehouden; de Refaïm woonden tevoren daarin, de Ammonieten noemden hen Samsumim; een groot en menigvuldig en lang volk, als de Enakin; en Jehovah verdelgde hen van voor hen, en zij bezaten hen en woonden op hunlieder plaats.

Gelijk Hij aan de zonen van Ezau, die in Seïr wonen gedaan heeft, dat Hij van voor hen de Chorieten verdelgde, en zij hen bezaten, en op hunlieder plaats woonden’, (Deuteronomium 2:20,21,22).

Dit beeldt uit en betekent hetzelfde als wat hier over Kedorlaomer voorkomt, namelijk dat Kedorlaomer, en de koningen die met hem waren de Chorieten op de berg Seïr sloegen; want door Kedorlaomer wordt, als gezegd, het goede en het ware van de Heer in Zijn knapen jaren uitgebeeld, dus het Menselijk Wezen van de Heer naar het toenmalige goede en ware, waarmee Hij de overredingen van het valse vernietigde, dat wil zeggen, de hellen, die vol waren van zo’n duivelse bende, en die van plan was, door middel van overredingen van het valse, de geestenwereld en bijgevolg het menselijk geslacht te verderven; en daar Ezau of Edom de Heer naar het Menselijk Wezen uitbeelde, beeldde ook de berg Seïr, en ook Paran, de dingen uit, die tot Zijn Menselijk Wezen behoorden, namelijk de hemelse dingen van de liefde, zoals blijkt uit de zegen van Mozes: ‘Jehovah is van Sinai gekomen en is hunlieden opgegaan van Seïr, Hij is blinkende verschenen van de berg Paran, en is aangekomen uit tienduizenden der heiligheid, uit Zijn rechterhand het vuur van de wet voor hen; ook bemint Hij de volken’, (Deuteronomium 33:2,3).

Dat Jehovah opging van de berg Seïr en blinkende verscheen van de berg Paran, betekent niets anders dan het Menselijk Wezen van de Heer.

Eenieder kan weten, dat van de berg Seïr opgaan en blinkende verschijnen van de berg Paran noch bergen noch inwoners betekent, maar Goddelijke dingen, dus de hemelse dingen van het Menselijk Wezen van de Heer, waarvan gezegd wordt dat Jehovah is opgegaan en blinkende verschenen.

Deze betekenis van Seïr blijkt verder uit het lied van Debora en van Barak in het Boek Richteren: *‘Jehovah, toen Gij voorttoogt uit Seïr, toen Gij daarheen traadt van het veld van Edom, beefde de aarde, ook de hemelen dropen, ook dropen de wolken van water; de bergen vervloten, deze Sinai voor Jehovah, de God van Israël’*, (Richteren 5:4,5) waar het voorttijen uit Seïr en het daarheen treden van het veld van Edom ook niets anders betekent.

Nog duidelijker komt het uit in de profetie van Bileam, die een van de zonen van het oosten of uit Syrië was, waar zich een overblijfsel van de Oude Kerk bevond, bij Mozes:

‘Ik zie Hem, en niet nu, -Ik aanschouw Hem, en niet nabij; er zal een ster opgaan uit Jakob, en er zal een scepter uit Israël opkomen; en Edom zal een erfelijke bezitting zijn, van Zijn vijanden’, (Numeri 24:17,18).

Daar betekent ‘Hem zien, en niet nu, Hem aanschouwen, en niet nabij’ de Komst van de Heer in de wereld betekent, wiens Menselijk Wezen de ster uit Jakob wordt genoemd, die zal opgaan, verder ook Edom en Seïr.

Dat Edom en Seïr geen erfelijke bezittingen zouden worden, kan eenieder duidelijk zijn. Seïr, de erfelijke bezitting van Zijn vijanden, of de berg van Zijn vijanden, is hetzelfde als wat herhaaldelijk elders voorkomt, namelijk dat de vijanden verdreven moeten worden, en hun land in bezit genomen.

Dat eveneens de berg Paran of Elparan, in dit vers genoemd, hetzelfde betekent, blijkt ook bij Habakuk: *‘God zal van Themam komen, en de Heilige van de berg Paran; selah. Zijn eer bedekte de hemelen, en de aarde was vol van Zijn lof’*, (Habakuk 3:3) Maar men moet weten, dat bergen en landen hun betekenis ontleen aan en ontvangen van degenen die daar wonen; wanneer de Choriëten daar woonden, komt de betekenis van de Choriëten naar voren, en wanneer zij daarvan verjaagd zijn, komt de betekenis van hen die hen verjoegen naar voren, zoals van Ezaü of Edom, en ook van andere zijde; daarom wordt de betekenis is beiderlei zin genomen: in de echte en de tegenovergestelde zin.

In de echte voor het Menselijk Wezen van de Heer, in de tegenovergestelde voor de eigenliefde.

Het Menselijk Wezen van de Heer is de hemelse Liefde zelf; de hemelse Liefde is het tegenovergestelde van de eigenliefde.

Vandaar betekenen de Choriëten de overredingen van het valse uit de eigenliefde.

Er bestaan overredingen van het valse uit de eigenliefde en overredingen van het valse uit liefde tot de wereld; de overredingen uit eigenliefde zijn de afgrijselijkste, daarentegen zijn de overredingen uit de liefde tot de wereld niet zo afgrijselijk.

De overredingen die uit eigenliefde zijn, zijn tegenovergesteld aan de hemelse dingen van de liefde; en de overredingen van het valse uit de liefde tot de wereld, zijn tegenovergesteld aan de geestelijke dingen van de liefde.

De overredingen uit de eigenliefde brengen het met zich mee, dat zij over alles willen heersen, en voor zoveel de teugels gevierd worden, rennen zij voort, totdat zij over het heelal willen heersen, en, hetgeen ook is aangetoond, over Jehovah.

Daarom worden de overredingen van deze soort in het andere leven niet geduld.

Daarentegen rennen de overredingen uit de liefde tot de wereld niet tot zover voort, daarom komen hieruit alleen dwaasheden voort, welke daarin bestaan, dat zij met hun lot niet tevreden zijn, maar tevergeefs hemelse vreugde trachten te bemachtigen, en zich de goederen van anderen willen toe-eigenen, echter niet zozeer in de zucht om te heersen.

De verschillen onder deze overredingen zijn echter ontelbaar.

1676. Dat ‘tot aan Elparan, hetwelk boven in de woestijn is’ de uitbreiding betekent, kan hieruit blijken, dat de Choriëten geslagen en tot daarheen verjaagd werden; de woestijn Paran wordt vermeld in, (Genesis 21:21; Numeri 10:12; 12:16; 13:3,26; Deuteronomium 1:1).

Wat door ‘Elparan, hetwelk in de woestijn is’ hier wordt aangeduid, kan niet zo duidelijk worden verklaard; slechts dit, dat de eerste overwinning van de Heer over de door die natiën

aangeduide hellen, zich nog niet verder had uitgestrekt; maar tot hoever zij zich uitstreckte, wordt aangeduid door ‘Elparan boven in de woestijn’.

Degene die het niet gegeven is de hemelse verborgenheden te weten, kan menen dat de komst van de Heer in de wereld niet nodig was om tegen de hellen te strijden en door de tot Zich toegelaten verzoeken hen te overweldigen en te overwinnen, daar zij toch door de Goddelijke Almacht onderworpen en in hun hellen opgesloten hadden kunnen worden.

Dat het niettemin met deze dingen zo is gesteld, is een vaststaande waarheid.

Het ontvouwen van de verborgenheden zelf zou, alleen slechts naar de meest algemene dingen genomen, een volledig werk eisen, maar bovendien zou het aanleiding geven tot redeneringen over Goddelijke verborgenheden, die de menselijke gemoederen, op welke wijze zij ook werden ontvouwd, toch niet zouden begrijpen en de meesten niet zouden willen begrijpen; daarom is het voldoende dat het een eeuwige waarheid is, dat wanneer de Heer niet in de wereld was gekomen en door de tot Zich toegelaten verzoeken de hellen had onderdrukt en overwonnen, het menselijk geslacht te gronde was gegaan, en dat zij op geen andere wijze gered had kunnen worden, ook degenen niet die op deze aarde van de tijd van de Oudste Kerk af geweest zijn.

1677. vers 7.

En zij keerden wederom en kwamen tot En Mischpath, dat is Kadesch, en sloegen al het veld der Amalekieten, en ook de Emoriet, die te Chazozon Thamar woont.

Zij keerden wederom en kwamen tot En Mischpath, dat is Kadesch, betekent de voortzetting; en sloegen al het veld der Amalekieten, betekent de soorten van valsheden; en ook de Emoriet, die te Chazozon Thamar woont, betekent de soorten van boosheden die daaruit voortkomen.

1678. Dat de woorden ‘zij keerden wederom en kwamen tot En Mischpath, dat is Kadesch’ de voortzetting betekenen, blijkt uit hetgeen voorafgaat en uit hetgeen volgt.

Hier wordt nu gehandeld over de valsheden en over de boosheden daarvan.

De valsheden worden aangeduid door de Amalekiet en de daaruit voortkomende boosheden door de Emoriet in Chazozon Thamar; door Kadesch worden de waarheden aangeduid en eveneens het redetwisten over de waarheden.

Daar hier gehandeld wordt over de valsheden en over de daaruit voortkomende boosheden, welke de Heer in Zijn eerste strijd overwon, wordt hier ‘En Mischpath, dat is Kadesch’ genoemd, omdat er geschil was over de waarheden.

Dat Kadesch de waarheden betekent waarover gestreden wordt, blijkt bij Ezechiël, waar de grenzen van het Heilige Land worden beschreven: ‘*De zuiderhoek zuidwaarts van Thamar af tot aan de wateren Meriboth (der twisten) Kadesch, de erfenis aan de grote zee, en de zuiderhoek zuidwaarts*’, (Ezechiël 47:19; 48:28); daar staat het zuiden voor het licht van de waarheid’ de grens ervan, waardoor de strijd over de waarheden wordt aangeduid, heet Kadesch.

Het was ook Kadesch, waar Mozes de rots sloeg, waaruit wateren voortkwamen, welke wateren de wateren van Meribah werden genoemd vanwege de twist, (Numeri 20:1,2,11,13). Door de rots wordt, zoals bekend is, de Heer aangeduid; door de wateren, in de innerlijke zin van het Woord, de geestelijke dingen welke de waarheden zijn; de wateren werden Meribah genoemd, omdat er twist over was geweest.

Dat zij ook ‘*wateren van de twist Kadesch*’ werden genoemd.

Blijkt bij Mozes: ‘*Gijlieden zijn Mijn mond wederspanning geweest en de woestijn Zin, in de twisting der vergadering, dat gij Mij heiligen zou door de wateren in hun ogen; dit zijn de wateren van de twist Kadesch van de woestijn Zin*’, (Numeri 27:14; Deuteronomium 32:51).

Desgelijks was het in Kadesch dat de verspieters uit het land Kanaän terugkwamen en waar zij murmureerden en twistten, niet willen het land binnen te trekken, (Numeri 13:26).

Hieruit blijkt dat En Mischpath of de bron des gericht of de bron Mischpath Kadesch, de twist over de waarheden betekent en daarvandaan de voortzetting.

Daar het hier ware geschiedenissen zijn, en de gebeurtenissen zich zo hebben toegedragen, zou het kunnen schijnen, alsof niet dergelijke dingen zijn uitgebeeld en aangeduid door de plaatsen waar Kedorlaomer kwam, en door de natiën die hij sloeg.

Maar alle historische vermeldingen in het Woord zijn van uitbeeldende en aanduidende aard, zowel wat de plaatsen als de natiën betreft, alsmede wat de gebeurtenissen aangaat, zoals duidelijk kan blijken uit alles wat zowel de historische als de profetische gedeelten van het Woord bevatten.

1679. Dat de woorden ‘en sloegen al het veld der Amalekieten’ de soorten van valsheden betekenen, blijkt uit de uitbeelding en de betekenis van de Amalekietische natie; door alle naties, die in het land Kanaän waren, zijn soorten van valsheden en boosheden aangeduid, zoals uit hetgeen volgt door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, zal blijken.

Door de Amalekieten werden de valsheden aangeduid, door de Emorieten in Chazeton Thamar de boosheden uit valsheden.

Dat door de Amalekieten valsheden werden aangeduid waarmee waarheden bestreden worden, kan blijken uit hetgeen over de Amalekieten wordt vermeld, (Exodus 17:13; Numeri 13:29; 24:20; Deuteronomium 25:17,18,19; Richteren 5:13,14; 1 Psalm 15:1; 27:8; Psalm 83:8,9).

Door de Refaïm, de Susim, de Emim, de Chorieten, waarvan in vers 5 en 6 sprake was, worden de overredingen van het valse aangeduid, welke uit de begeerten tot het boze, dat wil zeggen, uit de boosheden voortkomen.

Hier worden echter door de Amalekieten en de Emoriet in Chazeton Thamar de vlasheden aangeduid, waaruit boosheden voortkomen.

Iets anders is het valse uit het boze en iets anders het valse en het boze daarvan.

Valsheden ontspringen of uit begeerten die tot de wil behoren, of aan aangenomen beginselen die tot het verstand behoren.

De valsheden uit de begeerten die tot de wil behoren, zijn afgrijselijk en laten zich niet zo licht uitroeien, daar zij met het leven zelf van de mens samenhangen.

Het is het leven van de mens zelf dat begeert, dat wil zeggen, liefheeft; wanneer hij dit leven bij zich bevestigt, of deze begeerte, of deze liefde, dan zijn alle bevestigingen valsheden en worden in zijn leven ingeplant.

Van dien aard waren de mensen van voor de vloed.

Daarentegen kunnen valsheden uit aangenomen beginselen die tot het verstand behoren, niet zozeer in het wilsdeel van de mens wortel schieten, zoals bijvoorbeeld valse leringen of ketterijen.

Deze ontleen hun oorsprong buiten de wil en aan de opvoeding in dergelijke dingen van kindsbeen af en verder aan de bevestiging ervan op volwassen leeftijd.

Daar het echter valsheden zijn, kunnen ze niet anders dan de boosheden van het leven voortbrengen.

Zo bijvoorbeeld zijn, wanneer iemand gelooft door werken de zaligheid te verdienen en zich daarin bevestigt, de verdienste zelf, de eigen rechtvaardiging en het zelfvertrouwen de boosheden die daaruit voortkomen; en omgekeerd, wanneer iemand gelooft dat er geen vroomheid van het leven kan bestaan, zonder dat men de verdienste in de werken stelt, komt het boze hieruit voort, dat hij bij zich alle vroomheid van het leven uitblust en zich overgeeft aan begeerten en lusten, evenzo in vele andere gevallen.

Het zijn dergelijke valsheden en daaruit voortkomende boosheden, waarover in dit vers wordt gehandeld.

1680. Dat de woorden ‘en ook de Emoriet, die te Chazeton Thamar woonde’ de soorten van boosheden die daaruit voortkwamen, betekenen, blijkt uit hetgeen nu is gezegd, verder uit de uitbeelding en de betekenis van de Emorieten, waarvan in het volgende hoofdstuk 15, bij vers 16 sprake zal zij.

Wat de boosheden en de valsheden betreft, waartegen de Heer streed, moet men weten, dat het helse geesten waren, die zich in boosheden en valsheden bevonden, dat wil zeggen, dat het met dergelijke geesten gevulde hellen waren, die voortdurend het menselijk geslacht bestookten.

De helse geesten begeren niets anders dan eenieder te verderven en nooit voelen zij groter genot dan wanneer zij iemand martelen.

In het andere leven worden alle geesten daarnaar onderscheiden.

Zij die tegen anderen het boze in de zin hebben, zijn helse of duivelse geesten; zij die echter voor anderen het goede willen, zijn goede geesten of engelgeesten.

De mens kan weten onder welke geesten hij is, onder helse geesten dan wel onder engelgeesten.

Wanneer hij tegen de naaste kwaad in de zin heeft, van hem alleen het boze denkt, en wanneer hij kan, het ook daadwerkelijk doet, en daarin zijn behagen scheidt, is hij onder helse geesten, en wordt ook een helse geest in het andere leven; wie daarentegen met de naaste het goede voor heeft en van hem alleen het goede denkt, is onder engelgeesten en wordt ook een engel in het andere leven.

Dit is het merkteken; dat eenieder zichzelf daarnaar onderzoekt, van welke aard hij is.

Het maakt niets uit of men het boze niet doet, wanneer men het niet kan en ook niet durft, en het maakt niets uit of men het goede doet uit eigenbelang.

Dit zijn uiterlijke dingen die in het andere leven verwijderd worden.

De mens is daar zoals hij denkt en gezind is; er zijn velen die uit een in de wereld aangenomen gewoonte goed kunnen spreken, maar men bemerkt direct of het gemoed of de bedoeling daarmee overeenkomt; zo niet, dan wordt hij onder de helse geesten van zijn geslacht en soort neergeworpen.

1681. vers 8,9.

En de koning van Sodom toog uit, en de koning van Amora, en de koning van Adma, en de koning van Zeboïm, en de koning van Bela, dat is Zoar, en zij stelden tegen hen slagorden in het dal Siddim; tegen Kedorlaomer, de koning van Elam, en Thideal, de koning der Gojim, en Amrafel, de koning van Schinear, en Arjoch, de koning van Ellasar; vier koningen tegen vijf.

‘En de koning van Sodom toog uit, en de koning van Amora, en de koning van Adma, en de koning van Zeboïm, en de koning van Bela, dat is Zoar’, betekent als eerder de algemeen heersende boosheden en valsheden.

‘En zij stelden tegen hen slagorden’, betekent, dat zij aanvielen.

‘In het dal Siddim’, betekent hier als eerder, het onreine.

‘Tegen Kedorlaomer, de koning van Elam, en Thideal, de koning der Gojim, en Amrafel, de koning van Schinear, en Arjoch, de koning van Ellasar’, betekent de waarheden en goedheden in de uiterlijke mens.

Kedorlaomer, de koning van Elam, de waarheden; Thideal, de koning der Gojim, de goedheden; de overigen de waarheden en goedheden die daaruit voortkomen; vier koningen tegen vijf, betekent de eendracht van de eerste en de tweedracht van de laatsten.

1682. Dat de woorden ‘de koning van Sodom toog uit, en de koning van Amora, en de koning van Adma, en de koning van Zeboïm, en de koning van Bela, dat is Zoar’ de algemeen heersende boosheden en valsheden betekenen, blijkt uit hetgeen boven bij het tweede vers van deze zelfde koningen is gezegd, namelijk dat dit begeerten van het boze en overredingen van

het valse zijn, Daar werden door die koningen in het algemeen alle boosheden en alle valsheden aangeduid; of wat hetzelfde is, alle begeerten van het boze en overredingen van het valse, waarom gezegd werd dat er krijg met hen werd gevoerd.

Later wordt gehandeld over de oorlog tegen de Refaïm, de Susim, de Emim en de Chorieten en verder tegen de Amalekiet en de Emoriet, en tenslotte tegen deze koningen, die in het begin werden genoemd.

Zodoende worden door deze zelfde koningen hier alleen de heersende boosheden en valsheden aangeduid, die van een geringere graad zijn.

1683. Dat de woorden ‘zij stelden tegen hen slagorden’ betekenen dat zij aanvielen, dit blijkt uit de betekenis van slagorden stellen, namelijk bevechten, want dat zij in opstand waren gekomen, wordt eerder in het derde vers gezegd.

Het blijkt ook duidelijk hieruit, namelijk dat het de boze geesten zijn die aanvallen, want het is hiermee als volgt gesteld: de Heer is nooit met enige hel de strijd begonnen, maar de hellen hebben Hem aangevallen; zoals dit ook bij ieder mens gebeurt die in verzoeking is, of in de strijd tegen de boze geesten.

Nooit vallen bij hem de engelen aan, maar altijd en voortdurend de boze of helse geesten. De engelen weren alleen af en verdedigen; dit komt van de Heer, die nooit iemand, ook al was het de allerergste en vijandigste mens, het boze wil aandoen of hem in de hel neerstorten; maar het is de mens zelf die zich het boze aandoet en zich in de hel stort.

Dit volgt ook uit de natuur van het boze en uit de natuur van het goede; de natuur van het boze bestaat hierin eenieder te willen tergen; de natuur van het goede bestaat hierin niemand te willen tergen.

De bozen zijn in hun eigenlijke leven, wanneer zij aanvallen, want zij begeren voortdurend te verderven; de goeden zijn in hun eigenlijke leven, wanneer zij niemand aanvallen en wanneer zij van nut kunnen zijn door anderen tegen de bozen te verdedigen.

1684. Dat ‘in het dal Siddim’ het onreine betekent, blijkt uit wat eerder is gezegd bij vers 3 ten aanzien van het dal Siddim en de Zoutzee.

1685. Dat de woorden ‘tegen Kedorlaomer, de koning van Elam, en Thideal de koning der Gojim, en Amrafel, de koning van Schinear, en Arjoch, de koning van Ellasar’ de waarheden en goedheden in de uiterlijke mens betekenen, blijkt uit de betekenis ervan in het eerste vers van dit hoofdstuk.

Dat Kedorlaomer, de koning van Elam, de waarheden betekent, en Thideal, de koning der Gojim de goedheden, en de overigen de daaruit voortkomende waarheden en goedheden, blijkt hieruit, dat hier deze zelfde koningen in een andere orde worden opgesomd dan boven in het eerste vers: daar staat Kedorlaomer, de koning van Elam op de derde plaats, hier op de eerste; daar staat Thideal, de koning der Gojim op de vierde plaats, hier op de tweede.

Het is het ware dat het eerste van de strijd is, want uit het ware wordt gestreden, immers uit het ware wordt gekend wat vals en wat boos is.

Daarom vinden dergelijke worstelingen nooit plaats voordat de mens is toegerust met wetenschappen en erkentissen van het ware en goede; vandaar wordt door Kedorlaomer, hier op de eerste plaats genoemd, het ware aangeduid dat bij de Heer was.

Dit blijkt ook uit de betekenis van Elam, wat het geloof uit de naastenliefde is, wat hetzelfde is als het ware, zoals eerder in hoofdstuk 10 bij vers 22 is aangetoond.

Hieruit volgt, dat Thideal, de koning der Gojim of van de natiën, het goede betekent, en dat de overige koningen de waarheden en de goedheden betekenen die daaruit voortkomen.

1686. Dat ‘vier koningen tegen vijf’ de eendracht van de eersten en de tweedracht van de laatsten betekent, kan blijken uit de betekenis van vier en uit de betekenis van vijf.

Vier betekent vereniging, omdat het paren zijn, evenals twee wanneer dit getal op het huwelijk van dingen betrekking heeft, zoals ook in nr.720 is opgemerkt.
Vijf betekent echter onenigheid, omdat het weinig is, zoals in nr. 649 is aangetoond; alle dingen richten zich naar de zaak waarvan sprake is.

1687. *vers 10.*

En het dal Siddim had putten, putten van pek, en de koning van Sodom en die van Amora vluchtten, en vielen aldaar, en de overigen vluchtten naar de berg.

Het dal Siddim had putten, putten van pek, betekent het onreine van de valsheden en begeerten; en de koning van Sodom en die van Amora vluchtten en vielen aldaar, betekent dat die boosheden en valsheden overwonnen waren; en de overigen vluchtten naar de berg, betekent dat niet allen overwonnen waren; de berg is de eigenliefde en de liefde tot de wereld.

1688. Dat de woorden ‘het dal Siddim had putten, putten van pek’, of, ‘het dal Siddim was vol van pekputten’ het onreine van de valsheden en de begeerten betekenen, blijkt uit de betekenis van Siddim, wat het onreine is, waarover eerder bij vers 3 is gehandeld; verder uit de betekenis van de putten, wat de valsheden zijn en uit de betekenis van het aardpek, namelijk dat het begeerten aanduidt.

De valsheden worden putten genoemd vanwege het onzuivere water en de begeerten worden pek genoemd vanwege de afschuwelijke zwavelstank in zulk water.

1689. Dat de woorden ‘de koning van Sodom en die van Amora vluchtten en vielen aldaar’ betekenen dat die boosheden en valsheden overwonnen waren, dit blijkt uit de betekenis van Sodom en Amora, wat de boosheden van de begeerten en de valsheden van de overredingen zijn, waarover eerder.

Hier staan de koning van Sodom en die van Amora voor alle boosheden en valsheden, ook voor die welke door de overige koningen zijn aangeduid; verder ook uit de betekenis van vluchten en vallen, dat wil zeggen, overwonnen worden.

1690. Dat de woorden ‘de overigen vluchtten naar de berg’ betekenen, dat niet allen overwonnen waren, blijkt zonder nadere verklaring al hieruit, dat zij die ontvluchtten tot overgeblevenen werden.

In de innerlijk zin wordt over de verzoeken gehandeld, welke de Heer in de knapen jaren doorstond, waarvan in het Woord van het Nieuwe Testament niets wordt vermeld; alleen van de verzoeking in de woestijn of kort nadat Hij uit de woestijn gekomen was, en tenslotte van de laatste verzoeking in Gethsemane, enzovoort.

Dat het leven van de Heer van de eerste kindsheid af tot het laatste levensuur in de wereld toe, een voortdurende verzoeking en een voortdurende overwinning was, blijkt uit vele plaatsen in het Oude Testament, en dat de verzoeking niet ophield met de verzoeking in de woestijn, blijkt uit hetgeen volgt bij Lukas: ‘*Nadat de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van Hem voor een tijd*’, (Lukas 4:13), verder ook hieruit, dat Hij tot aan de kruisdood verzocht werd, en zo dus tot aan het laatste levensuur in de wereld.

Hieruit blijkt duidelijk, dat het gehele leven van de Heer in de wereld van kindsbeen af een voortdurende verzoeking en een voortdurende overwinning was.

De laatste vond plaats, toen Hij aan het kruis bad voor de vijanden, dus voor allen in de gehele wereld.

In het Woord van het leven van de Heer, bij de evangelisten, wordt, behalve de laatste verzoeking, alleen Zijn verzoeking in de woestijn vermeld; meer is daarover aan de discipelen niet onthuld.

De verzoeken die onthuld werden, schijnen naar de zin van de letter zo licht, dat het nauwelijks iets is, want zo spreken en zo antwoorden is geen verzoeking, terwijl zij toch zwaarder was dan ooit een menselijk gemoed kan begrijpen en geloven.

Niemand kan weten wat verzoeking is, dan alleen hij die daarin was.

De verzoeking die vermeld wordt bij, (Mattheüs 4:1-11; Markus 1:12,13; Lukas4:1-13), bevat in een samenvatting de verzoeken, namelijk dat Hij uit liefde jegens het gehele menselijke geslacht streed tegen de eigenliefde en de liefde tot de wereld, waarmee de hellen waren vervuld.

Alle verzoeking vindt plaats tegen de liefde waarin de mens is; in welke graad die liefde is, in dezelfde graad vindt de verzoeking plaats.

Wanneer ze niet tegen de liefde is gericht, is zij geen verzoeking.

Iemands liefde vernietigen is zijn eigenlijke leven vernietigen, want de liefde is het leven.

Het leven van de Heer was de liefde jegens het gehele menselijke geslacht, en wel een zo grote en zodanige liefde, dat zij niets dan louter liefde was.

Hiertegen, Zijn leven dus, werden voortdurende verzoeken toegelaten en zoals gezegd, vanaf Zijn vroegste kindsheid tot het laatste uur in de wereld.

De Liefde, welke het eigenlijke wezen van het leven van de Heer was, wordt hiermee aangeduid: dat Hem hongerde, en dat de duivel zei: *‘Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg tot deze steen, dat hij brood worde’*; en dat Jezus antwoordde: *‘Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord Gods’*, (Lukas 4:2,3,4; Mattheüs 4:2,3,4).

Dat Hij streed tegen de liefde tot de wereld, of tegen alle dingen die tot de liefde tot de wereld behoren, wordt hiermee aangeduid, dat *‘de duivel Hem wegleidde op een hoge berg, en Hem al de koninkrijken van de wereld toonde, in een ogenblik tijds, en dat hij zei: Ik zal u al deze macht en hun heerlijkheid geven, want zij is mij overgegeven, en ik geef ze, aan wie ik ook wil, indien gij dan mij zult aanbidden, zo zal het alles van u zijn, maar Jezus antwoordende, zei: Ga achter Mij, satan, want er is geschreven: Gij zult de Heer Uw God aanbidden en Hem alleen dienen*, (Lukas 4:5,6,7,8; Mattheüs 4:8,9,10).

Dat Hij tegen de eigenliefde streed en tegen alle dingen die tot de eigenliefde behoren, wordt door het volgende aangeduid: *‘De duivel nam Hem mee naar de heilige stad, en stelde Hem op de tinne van de tempel, en zei tot Hem: ‘Indien Gij Gods Zoon zijt, werp uzelf neerwaarts; want er is geschreven ‘Hij zal Zijn engelen van u bevelen, en zij zullen u op de handen dragen, opdat gij niet te eniger tijd uw voet aan een steen aanstoot’*; Jezus zei tot hem: *‘Er is wederom geschreven ‘Gij zult de Heer, uw God, niet verzoeken’*, (Mattheüs 4:5,6,7; Lukas 4:9,10,11,12).

De voortdurende overwinning wordt hiermee beschreven, dat na de verzoeking *‘de engelen zijn toegekomen en Hem dienden’*, (Mattheüs 4:11; Markus 1:13).

Kortom, de Heer is van de vroegste kindsheid af tot het laatste levensuur in de wereld door alle hellen bestreden, welke voortdurend door Hem verslagen, bedwongen en overwonnen werden, en dit enig en alleen door de Liefde jegens het gehele menselijke geslacht, en daar deze liefde geen menselijke maar een Goddelijke was, en de hevigheid van de verzoeking zich richt naar de mate van de liefde, kan blijken, hoe zwaar de strijd was en hoe groot de wreedheid van de zijde van de hellen; dat deze dingen zich zo hebben toegedragen, weet ik zeker.

1691. Dat de berg de eigenliefde en de liefde tot de wereld is, kan blijken uit de betekenis van de berg, waarover straks.

Al het boze en valse ontstaat uit de eigenliefde en de liefde tot de wereld; een andere oorsprong hebben ze niet; want de eigenliefde en de liefde tot de wereld zijn tegenovergesteld aan de hemelse en de geestelijke liefde.

En omdat zij daaraan tegenovergesteld zijn, zijn zij het, die voortdurend de hemelse en de geestelijke dingen van het Rijk Gods zoeken te vernietigen.

Uit de eigenliefde en de liefde tot de wereld ontstaan alle soorten van haat en uit de haat alle wraaknemingen en wreedheden en daaruit alle sluwheid, kortom, alle hellen.

Dat door bergen in het Woord de eigenliefde en de liefde tot de wereld worden aangeduid, kan uit de navolgende plaatsen blijken; zoals bij Jesaja: *'De ogen van de hoogmoed van de mens zullen vernederd worden, en de hoogheid van de mens zal neergebogen worden; de dag van Jehovah Zebaoth over alle hovaardige en hoge; over alle hoge bergen, en over alle verhevene heuvelen en over alle hoge toren'*, (Jesaja 2:11,12,14,15); hier staan de hoge bergen kennelijk voor de eigenliefde en de verhevene heuvelen voor de liefde tot de wereld.

Bij dezelfde: *'Alle dal zal verhoogd worden, en alle berg en alle heuvel zullen vernederd worden'*, (Jesaja 40:4); eveneens duidelijk voor de eigenliefde en de liefde tot de wereld.

Bij dezelfde: *'Ik zal de vergen en de heuvelen verwoesten, en al hun gras zal Ik doen verdorren'*, (Jesaja 42:15); desgelijks bergen voor de eigenliefde en heuvelen voor de liefde tot de wereld.

Bij Ezechiël: *'De bergen zullen omgeworpen worden en de steile plaatsen zullen neervallen, en alle muur zal ter aarde neervallen'* (Ezechiël 38:20).

Bij Jeremia: *'Ziet, Ik wil aan u, gij verdervende berg, gij die de ganse aarde verderft, en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en u van de steenrotsen afwentelen, en zal u stellen tot een berg des brands'*, (Jeremia 51:25), waar sprake is van Babel en Chaldea, waardoor, als eerder aangetoond, de eigenliefde en de liefde tot de wereld worden aangeduid.

In het lied van Mozes: *'Een vuur is aangestoken in Mijn toorn, en zal bernen tot in de onderste hel, en zal het land en zijn inkomst verteren, en de gronden der bergen in vlam zetten'*, Deuteronomium 32:22); gronden der bergen voor de hellen, zoals duidelijk gezegd wordt; gronden der bergen worden ze genoemd, omdat de eigenliefde en de liefde tot de wereld daar heersen en daaruit voortkomen.

Bij Jona: *'De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden; ik was neergedaald tot de uitroeingen der bergen; de grendelen der aarde waren om mij heen in eeuwigheid, maar Gij hebt mijn levens uit de kuil opgevoerd, o Jehovah, mijn God'*, (Jona 2:5,6).

De worstelingen van de verzoeken van de Heer tegen de hellen worden zo profetisch beschreven door Jona, toen hij in de buik van de grote vis was, zoals ze ook elders in het Woord beschreven worden, vooral bij David.

Wie in verzoeken is, is in de hellen; het is de staat en geenszins de plaats die maakt dat men in de hellen is.

Daar bergen en torens de eigenliefde en de liefde tot de wereld betekenen, kan aan de hand daarvan blijken, wat wordt aangeduid met de woorden, dat de Heer door de duivel op een hoge berg werd geleid en op de tinne van de tempel, namelijk in alle uiterste worstelingen van de verzoeken tegen de liefde van zichzelf en tot de wereld, dat wil zeggen, de hellen.

Bergen beteken ook in de tegenovergestelde zin, zoals gewoonlijk, de hemelse liefde en de geestelijke liefde, zoals eerder is aangetoond in de nrs. 759 en 796.

1692. Wat de verzoeken of de worstelingen van de verzoeken uitwerken, kan nauwelijks iemand weten; dir zijn middelen waarmee boosheden en valsheden worden opgelost en verstrooid, en waarmee een afschuw ervoor wordt ingeboezemd, en waardoor het geweten niet alleen gegeven maar ook versterkt wordt, en zo wordt de mens dus wedergeboren.

Dit is de reden waarom degenen die wedergeboren worden in worstelingen worden gezonden en verzoeken ondergaan.

Zij die ze niet in het leven van het lichaam ondergaan, ondergaan ze in het andere leven, wanneer ze van dien aard zijn dat ze wedergeboren kunnen worden; daarom wordt de Kerk van de Heer een strijdende genoemd.

Maar de Heer heeft alleen uit eigen krachten of uit eigen macht de allerwreedste worstelingen van de verzoeken verduurd, want Hij was door alle hellen rondom belegerd en overwon deze voortdurend.

De Heer alleen is het ook die bij de mensen strijdt, welke in de worstelingen van de verzoeken zijn, en die overwint.

De mens kan uit eigen macht hoegenaamd niets uitrichten tegen de boze of de helse geesten, want zij hangen met de hellen zozeer samen, dat wanneer er één buiten gevecht gesteld zou zijn, een ander terstond diens plaats zou innemen, en zo verder tot in eeuwigheid.

Zij zijn als de zee die op elk deel van een dijk een druk uitoefent; wanneer in de dijk een scheur of een bres ontstond, zou de zee nooit ophouden met doorbreken en overstromen, totdat er niets meer over was.

Zo zou het gesteld zijn, wanneer niet de Heer alleen de worstelingen van de verzoeken bij de mens doorstaan had.

1693. *vers 11.*

En zij namen alle have van Sodom en van Amora, en al hun spijs, en trokken weg.

Zij namen alle have van Sodom en Amora betekent, dat zij beroofd werden van de macht om het boze te doen; en al hun spijs, betekent, van de macht om het valse te denken; en trokken weg, betekent, dat zij zo werden achtergelaten.

1694. Dat de woorden ‘zij namen alle have van Sodom en Amora’ betekenen, dat zij beroofd werden van de macht om het boze te doen, blijkt uit de betekenis van iemands have nemen; onder de have van Sodom en Amora wordt in de innerlijke zin niets anders verstaan dan het boze en het valse.

Het boze wordt hier aangeduid door have en het valse door spijs.

Geestelijke have en rijkdommen zijn, met betrekking tot de goeden, niets anders dan goedheden en waarheden, waarmee zij van de Heer begiftigd en verrijkt worden.

Evenzeer zijn de geestelijke have en rijkdommen, met betrekking tot de bozen, niets anders dan boosheden en valsheden, welke zij zichzelf hebben toegeëigend.

Dergelijke dingen worden ook in het Woord door have aangeduid; hieruit blijkt dat ‘de have van Sodom en Amora nemen’ wil zeggen, hen beroven van de macht om het boze te doen.

1695. Dat ‘al hun spijs’ betekent, hen beroven van de macht om het valse te denken, blijkt uit de betekenis van de spijs.

Wat de hemelse, geestelijke en natuurlijke spijs is, welke men in het andere leven geniet, is reeds eerder in de nrs. 56, 57, 58, 680 en 681 aangetoond.

Deze spijzen stemmen ook overeen met de spijs van het lichaam, en worden daarom ook in het Woord door spijs uitgebeeld en spijs genoemd.

De spijs van de boze en helse geesten echter is datgene wat aan wijsheid, het inzicht en de ware wetenschap tegenovergesteld is, en dit is al het valse.

Door deze spijs worden ook, hetgeen wonderbaarlijk is, de boze geesten onderhouden; dat zij daardoor onderhouden worden, komt omdat het hun leven is.

Wanneer hun niet de gelegenheid wordt gegeven om het ware af te keuren, ja zelfs te lasteren, kunnen zij niet leven.

Niettemin wordt hun alleen gelegenheid gegeven, dat valse te denken en te spreken, wat uit hun boze aard voortkomt, echter niet het valse, dat tegen hun eigen boze gericht is, want dit is kwaadaardig.

Want voor zoveel zij uit hun boze het valse spreken, komt het uit hun leven voort, en dit wordt hun dan ook niet aangerekend, omdat zij van dien aard zijn dat zij niet anders kunnen leven.

Dat zij van de macht om het boze te doen en het valse te denken beroofd werden, daarmee is het als volgt gesteld: in de worstelingen van de verzoeken wordt het de boze geesten toegestaan, al het boze en valse dat bij de mens is tevoorschijn te halen, en uit het boze en valse dat bij de mens is te vechten.

Wanneer zij echter zijn overwonnen, mogen zij dit niet meer doen, want zij worden direct bij de mens gewaar, dat het goede en ware bevestigd is.

Een dergelijke gewaarwording wordt de geesten gegeven; dit hebben zij op de mensen voor. Uit de sfeer zelf van de in het ware en goede bevestigde mens erkennen zij direct hoe het daarmee gesteld is, wat voor antwoord zij zullen krijgen en zo meer.

Dit blijkt duidelijk bij de wedergeboren geestelijke mens, bij wie evenzeer boze geesten zijn als bij de niet wedergeboren mens, maar zij zijn onderworpen en dienen.

Dit wordt daardoor aangeduid dat zij beroofd zijn van de macht om het boze te doen en het valse te denken.

1696. Dat de woorden ‘zij trokken weg’ betekenen, dat zij werden achtergelaten, blijkt zonder verklaring.

1697. *vers 12. En zij namen Loth, en zijn have, de zoon van Abrams broeder, en trokken weg; en deze woonde in Sodom.*

Zij namen Loth, en zijn have, de zoon van Abrams broeder, en trokken weg, betekent, dat de schijnbare goedheden en waarheden, welke op zich geen waarheden en goedheden zijn, bezit namen van de uiterlijke mens en van alle dingen die daar waren; en deze woonde in Sodom betekent zijn staat.

1698. Dat de woorden ‘zij namen Loth, en zijn have, de zoon van Abrams broeder, en trokken weg’ betekenen, dat de schijnbare goedheden en waarheden, welke op zich geen goedheden en waarheden zijn, bezit namen van de uiterlijke mens, en van alle dingen die daar waren, blijkt uit de betekenis van Loth, en dat deze bij de Heer de zinnelijke of de uiterlijke mens betekent, is eerder reeds herhaaldelijk gezegd en aangetoond, en wel betekent hij hier de uiterlijke mens voor wat betreft de schijnbare goedheden en waarheden, welke hier de have van Loth zijn.

Dat deze goedheden en waarheden in de eerste knapen jaren als goedheden en waarheden verschenen, en op zich niet zo waren, is eerder verklaard; maar dat zij geleidelijk gelouterd werden, en wel door de worstelingen van de verzoeken, kan blijken uit hetgeen over de verzoeken is gezegd.

1699. Dat ‘en deze woonde in Sodom’ zijn staat betekent, blijkt uit de betekenis van Sodom.

1700. *vers 13.*

En er kwam een ontkomene, en boodschapte het aan Abram de Hebreëër, en deze woonde in de eikenbossen van Mamre, de Emoriet, broeder van Eschkol en broeder van Aner; en deze waren Abrams bondgenoten.

En er kwam een ontkomene, en boodschapte het aan Abram de Hebreëër, betekent dat de Heer innerlijke gewaarwording had door Zijn innerlijke mens.

Abram de Hebreëër is de innerlijke mens, aan wie de binnenste of Goddelijke mens is toegevoegd, en deze woonde in de eikenbossen van Mamre, de Emoriet, betekent de staat van de innerlijke gewaarwording uit de redelijke mens; broeder van Eschkol en broeder van Aner, en deze waren bondgenoten, betekent de staat van de redelijke mens wat het uiterlijke betreft, en wel van welke aard zijn goedheden en waarheden waren.

1701. Dat de woorden ‘er kwam een ontcomene, en boodschapte het aan Abram de Hebreëer’ betekenen, dat de Heer innerlijke gewaarwording had door Zijn innerlijke mens, blijkt uit de betekenis van Abram de Hebreëer, hetgeen de binnenste mens toegevoegd aan de innerlijke mens betekent, waarover direct hierna gehandeld zal worden.

Daar dit in de innerlijke zin op de Heer betrokken wordt, en de historische vermeldingen van uitbeeldende aard zijn, blijkt duidelijk dat de woorden ‘er kwam een ontcomene en boodschapte het’ niet anders betekenen dan dat de Heer gewaarwerd.

Wat in de uiterlijke mens voorvalt, wordt de innerlijke mens gewaar alsof iemand het hem om zo te zeggen boodschapte.

De Heer, die innerlijke gewaarwording had van alles wat geschiedde, wist duidelijk, van welke aard en vanwaar de dingen waren, welke bij hem bestonden; zo bijvoorbeeld of iets boos beslag nam van de neigingen van de uiterlijke mens of iets vals van zijn erkentnissen. Hij moest dus noodzakelijkerwijs weten van welke aard en vanwaar het was, maar ook, welke boze geesten dit boze en valse opwekten, en zo meer.

Want dergelijke dingen en nog ontelbare andere zijn voor de engelen niet verborgen en nauwelijks de mensen die hemelse gewaarwording hebben, hoeveel te minder de Heer.

1702. Dat Abram de Hebreëer de innerlijke mens is, aan wie de binnenste of Goddelijke mens is toegevoegd, kan uit de betekenis van Abram de Hebreëer blijken, of uit de bijnaam van Abram, namelijk dat hij hier de Hebreëer wordt genoemd.

Waar in hetgeen voorafgaat en volgt van Abram sprake is, wordt hij niet de Hebreëer genoemd, maar alleen hier.

Daarom wordt iets zeer bepaalds bij de Heer door Abram de Hebreëer uitgebeeld en aangeduid.

Uit de innerlijke zin kan blijken, wat wordt uitgebeeld en aangeduid, namelijk dat het de aan de binnenste of Goddelijke toegevoegde innerlijke mens is, zoals ook uit het verband in de innerlijke zin kan blijken.

De Hebreëers worden in het Woord genoemd, wanneer iets van dienstbaarheid, van welke aard het ook mag zijn, wordt aangeduid, zoals uit hetgeen volgt kan blijken.

De innerlijke mens is van dien aard dat hij de binnenste of Goddelijke mens dienen moet, waarom hier de innerlijke mens Abram de Hebreëer wordt genoemd.

Wat de innerlijke mens is, weet nauwelijks iemand, zodat het in het kort gezegd zal worden.

De innerlijke mens houdt het midden tussen de binnenste en de uiterlijke mens; door de innerlijke mens heeft de binnenste mens gemeenschap met de uiterlijke; zonder deze bemiddeling kan er nooit enige gemeenschap bestaan.

Het hemelse is van het natuurlijke onderscheiden en nog meer van het lichamelijke; wanneer er geen tussenmiddel is, waardoor verbinding plaatsvindt, kan het hemelse nooit in het natuurlijke doorwerken en nog minder in het lichamelijke.

De innerlijke mens is het die de redelijke mens wordt genoemd, en deze mens heeft, daar hij het midden houdt, verbinding met de innerlijke, waar het goede en het ware zelf is, en ook verbinding met de uiterlijke, waar het boze en het valse is.

Door de gemeenschap met de innerlijke mens kan de mens over hemelse en geestelijke dingen denken of naar boven zien, iets wat de beesten niet kunnen; door de gemeenschap met de uiterlijke mens kan de mens over wereldse en lichamelijke dingen denken of naar omlaag zien, nauwelijks anders dan de beesten, die eveneens een voorstelling van aardse dingen hebben.

Kortom de innerlijke of bemiddelende mens is de redelijke mens zelf, die hemels of geestelijk is, wanneer hij omhoog ziet, daarentegen dierlijk, wanneer hij omlaag ziet.

Het is bekend dat de mens kan weten, dat hij anders spreekt dan hij denkt, en anders doet dan hij wil, en dat er veinzerij en sluwheid bestaat, en dat er ook de rede of het redelijke is, en dat

dit redelijke innerlijk is, daar het in tegenspraak kan zijn; en ook dat er bij de mens die wedergeboren moet worden, iets innerlijks is dat met het uiterlijke in strijd is.

Dit innerlijke dat anders denkt en wil en dat worstelt, is de innerlijke mens.

In deze innerlijke mens zetelt het geweten bij de geestelijke mens en de innerlijke gewaarwording bij de hemelse mens.

Deze innerlijke mens die bij de Heer aan de binnenste Goddelijke mens was toegevoegd is die hier Abram de Hebreëer wordt genoemd.

1703. Dat de naam Hebreëer in het Woord in verband wordt gebracht met die dingen welke de een of andere dienst vervullen, blijkt uit de navolgende plaatsen; bij Mozes:

‘Wanneer uw broeder, een Hebreëer of een Hebreëinne aan u verkocht zal worden, en u zes jaren zal dienen, en in het zevende jaar zult gij hem vrij van u laten gaan’, (Deuteronomium 15:12), waar Hebreëer en Hebreëinne wordt gezegd, omdat er over dienstbaarheid wordt gehandeld.

Bij Jeremia: *‘Ten einde van zeven jaren zult gij laten gaan, eenieder zijn broeder, een Hebreëer, die u zal verkocht zijn, en u zes jaren gediend heeft’*, (Jeremia 34:9,14), waar eveneens Hebreëer wordt gezegd, daar er van dienstbaarheid sprake is; anders worden de zonen van Jakob bij de profeten niet Hebreëers genoemd.

Bij Samuël: *‘De Filistijnen zeiden: Zijt sterk, en weest mannen, opdat gij de Hebreëen niet misschien dient, gelijk als zij ulieden gediend hebben’*, (1 Samuël 4:9), desgelijks.

Bij Mozes: *‘Jehovah zei tot Mozes: Ga in tot Farao, en spreek met hem: Alzo zegt Jehovah, de God der Hebreëen: laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen’*, (Exodus 9:1,13; 10:3), waar zij ook vanwege dienstbaarheid Hebreëen werden genoemd.

Potifars vrouw met betrekking tot Jozef: *‘Zij riep tot de mannen van haar huis en zei tot hen: Ziet, hij heeft ons de Hebreeuwse man ingebracht, om met ons te spotten’*, (Genesis 39:14); hij wordt Hebreëer genoemd, omdat hij daar een knecht was.

De overste van de schenkers tot Farao: *‘Er was bij ons een Hebreeuwse knaap, een knecht van de overste der trawanten, en hij legde ons onze dromen uit’*, (Genesis 41:12).

Bovendien noemden de Egyptenaren de zonen Israëls, Hebreëen, daar zij zoals bekend is, knechten waren of in knechtschap verkeerden, (Exodus 1:15,16,19) en elders.

1704. Dat de woorden ‘en deze woonde in de eikenbossen van Mamre, de Emoriet’ de staat van de innerlijke gewaarwording uit de redelijke mens betekenen, blijkt uit de betekenis van het eikenbos en van de eikenbossen van Mamre, de Emoriet, waarover eerder in de nrs. 1442, 1443, 1616.

1705. Dat de woorden ‘broeder van Eschkol en broeder van Aner, en dezen waren Abrams bondgenoten’ de staat van de redelijke mens betekenen wat het uiterlijke betreft, en wel van welke aard zijn goedheden en waarheden waren, kan blijken uit de betekenis van deze namen, waarvan verderop bij vers 24 sprake zal zijn, waar zij ook worden genoemd.

Om het in het kort te zeggen: door Mamre, Eschkol en Aner worden de engelen uitgebeeld en aangeduid, die bij de Heer waren, toen Hij in de eerste knapen jaren streed.

Deze engelen kwamen overeen met de goedheden en waarheden welke ton bij de Heer waren; het is naar de goedheden en waarheden dat zij genoemd worden, nooit heeft welke engel dan ook in de hemel de een of andere naam, maar het is naar de goedheden en waarheden, dat de namen worden toegekend, zoals bijvoorbeeld Michaël en de andere engelen in het Woord; dergelijke met name aangewezen engelen bestaan er geenszins, maar zij worden zo genoemd naar het ambt dat zij hebben.

Evenzo is het hier gesteld met Mamre, Eschkol en Aner, maar bij wijze van uitbeelding.

1706. vers 14.

En Abram hoorde, dat zijn broeder gevangen was, en hij wapende zijn geoefenden, de ingeborenen van zijn huis, achttien en drie honderd, en jaagde na tot Dan.

Abram hoorde, dat zijn broeder gevangen was, betekent dat de innerlijke mens gewaarwerd, in welke staat de uiterlijke mens verkeerde, dit blijkt uit de betekenis van Abram in het vlak voorgaande vers, waar gesproken werd over de innerlijke mens, aan wie de binnenste of Goddelijke mens is toegevoegd; en uit de betekenis van Loth, wat de uiterlijke mens is, zoals eerder werd aangetoond.

Voorts ook uit de betekenis van ‘horen dat zijn broeder gevangen is’ hetgeen is waarnemen in welke staat hij verkeerde, namelijk dat de schijnbare goedheden en waarheden hem in beslag hadden genomen, zoals in vers 12 is gezegd.

Hiermee is het als volgt gesteld: toen de innerlijke mens, die met Abram de Hebreëer is bedoeld, gewaar werd, dat de goedheden en waarheden waarmee gestreden werd, niet dan in schijn goedheden en waarheden waren, en dat deze de gehele uiterlijke mens, door Loth, de zoon van de broer, aangeduid, in beslag namen, reinigde de innerlijke mens of de binnenste, Goddelijke mens, door middel van de innerlijke mens, deze goedheden en waarheden.

Hoe dit plaatsvindt, kan nooit iemand weten, dan alleen hij, aan wie het geopenbaard is; want de invloeiing van de binnenste mens door de innerlijke of bemiddelende mens in de uiterlijke, is een verborgenheid, vooral in deze tijd, daar er weinigen zijn, zo al iemand, die weten wat de innerlijke mens is, nog minder wat de binnenste mens is; wat de binnenste en wat de innerlijke mens is, zie men vlak hierboven in vers 13.

Hier wordt echter in het kort gezegd, van welke aard de invloeiing is: de binnenste mens bij ieder mens is van de Heer alleen, want daarin legt de Heer de goedheden en waarheden neer, waarmee Hij de mens van kindsbeen af begiftigd; van daar vloeit Hij door deze goedheden en waarheden in de innerlijke of redelijke mens, en door deze in de uiterlijke mens.

Op deze wijze wordt het de mens gegeven te denken en mens te zijn.

Maar de invloeiing van de binnenste mens in de innerlijke of bemiddelende, en zo dus in de uiterlijke is tweërlei, òf door hemelse òf door geestelijke dingen, of wat hetzelfde is, òf door goedheden òf door waarheden.

Door de hemelse dingen of de goedheden vloeit Hij alleen in bij de wedergeboren mensen, die òf met innerlijke gewaarwording òf met geweten begiftigd zijn, dus door gewaarwording of door geweten.

Daarom kan de invloeiing door hemelse dingen alleen plaats vinden bij hen, die in de liefde tot de Heer en in liefde jegens de naaste zijn.

Door de geestelijke dingen of de waarheden echter vloeit de Heer bij ieder mens in, en wanneer deze invloeiing niet bestond, zou de mens niet kunnen denken en dus ook niet kunnen spreken.

Wanneer de mens van dien aard is dat hij goedheden en waarheden verdraait, en zich niet in het minst om hemelse en geestelijke dingen bekommert, vindt er in het geheel geen invloeiing van hemelse dingen of goedheden plaats, maar is de weg voor de hemelse dingen en de goedheden gesloten; toch is er een invloeiing van geestelijke dingen of waarheden, en deze weg wordt voortdurend opgehouden.

Hieruit kan blijken van welke aard de innerlijke of de bemiddelende, dat wil zeggen, de redelijke mens is.

Hier wordt door Abram de binnenste mens in de innerlijke of bemiddelende mens aangeduid; wanneer de hemelse dingen of goedheden van de binnenste mens in de innerlijke mens invloeiën, dan eigent de binnenste mens zich de innerlijke of bemiddelende mens toe en maakt hem tot de zijne; toch is de innerlijke of bemiddelende mens van de binnenste onderscheiden.

Iets dergelijks vindt plaats wanneer de binnenste mens door de innerlijke door de innerlijke of bemiddelende mens in de uiterlijke invloeit; dan eigent hij zich ook deze toe en maakt hem tot de zijne; niettemin is de uiterlijke mens onderscheiden van de innerlijke.

Toen dus nu de binnenste mens in de innerlijke of bemiddelende mens gewaar werd, dat de staat van de uiterlijke mens van dien aard was, namelijk dat deze tot gevangene was gemaakt, dat wil zeggen, dat geen echte maar schijnbare goedheden en waarheden, waarmee jij tegen zovele vijanden had gevochten, hem in beslag hadden genomen, vloeide hij in en bracht alles in de orde, en bevrijde hem van die dingen, welke hem bestookten, en louterde deze op die manier, zodat zij namelijk geen schijnbare goedheden en waarheden waren, maar echte, en zo dus verbonden met de binnenste of Goddelijke mens, en dit, zoals eerder gezegd, door de innerlijke of bemiddelende mens.

Hierin was de Heer aan geen mens gelijk, want Zijn innerlijke mens was naar de hemelse dingen of de goedheden Goddelijk en van geboorte af aan de binnenste mens toegevoegd; de binnenste mens tezamen met deze innerlijke mens was Jehovah Zelf, Zijn Vader; maar daarin was Hij aan andere mensen gelijk, dat Zijn innerlijke mens naar de geestelijke dingen of de waarheden was toegevoegd aan de uiterlijke mens en zo dus Menselijk.

Maar ook deze werd door voortdurende worstelingen van de verzoeken en door voortdurende overwinningen uit eigen macht, eveneens Goddelijk, dat wil zeggen, Jehovah. Het is de uiterlijke mens, die Loth wordt genoemd, maar deze heet in de vorige staat zoon des broeders, in deze staat daarentegen broeder van Abram, want toen werd hij zoon des broeders genoemd, omdat schijnbare waarheden en goedheden hem in beslag namen, maar hij wordt broeder genoemd, wanneer hij echte goedheden en echte waarheden heeft.

1708. Dat de woorden ‘en hij wapende zijn geoefenden, de ingeborenen van zijn huis’ die goedheden bij de uiterlijke mens betekenen, welke thans bevrijd zijn van het juk van de dienstbaarheid, blijkt uit de betekenis van de geoefenden en van de ingeborenen van het huis van Abram.

De geoefenden of de nieuwelingen van Abram zijn in de innerlijke zin die goedheden bij de uiterlijke mens, welke met de innerlijke mens verbonden kunnen worden.

De ingeborenen van het huis zijn, in de innerlijke zin, dezelfde goedheden, alsmede de waarheden, namelijk dat ze hem toebehoren.

Maar dit bevat meer verborgenheden dan gezegd zou kunnen worden, voornamelijk verborgenheden over de wijze waarop de schijnbare goedheden na de worstelingen van de verzoeken tot echte goedheden worden en dat ze dan verbonden kunnen worden met de innerlijke of bemiddelende mens en door deze met de binnenste en zo eveneens Goddelijk worden; want de Heer heeft geleidelijk het menselijk wezen aan het Goddelijke toegevoegd, en dit, zoals gezegd, door worstelingen van de verzoeken en de overwinningen.

Deze goedheden die echte goedheden werden zijn het die geoefenden of nieuwelingen van Abram worden genoemd; want zij waren pas ingewijd en nog nieuw; en daar zij door eigen kracht verworven waren, worden zij ingeborenen van zijn huis genoemd.

1709. Dat achttien en driehonderd mannen haar aard betekenen, namelijk dat zij de heilige dingen van de strijd zijn, ligt in het getal achttien opgesloten, en eveneens in het getal driehonderd, want deze getallen zijn samengesteld uit drie en zes: drie betekent het heilige, zoals in de nrs. 720 en 901 is aangetoond, en zes de strijd, zoals in de nrs. 737 en 900 is aangetoond.

Dat Abram zovelen wapende, is historisch waar, maar toch was het een uitbeelding, zoals alle historische vermeldingen van het Woord in de vijf boeken van Mozes, in Jozua, in Richteren, in Samuël, in Koningen, in Daniël en in Jona, waar getallen eveneens verborgenheden bevatten; want er is niets in het Woord geschreven dat niet van dien aard was, anders was het het Woord niet en anders zou het nooit vermeld zijn, dat Abram 318 wapende en dat zij

geoeffenden en ingeborenen van het huis waren, behalve nog meer dingen die in dit hoofdstuk worden gezegd.

1710. Dat de woorden ‘en jaagde na tot Dan’ de staat van de loutering betekenen, blijkt uit het verband in de innerlijke zin; de vijanden najagen is hier de boosheden en valsheden verdrijven die bij de goedheden en waarheden waren en maakten dat die als goedheden en waarheden verschenen; zo is het dus de goedheden en waarheden bevrijden en louteren.

Tot aan Dan, betekent tot de laatste grens van Kanaän, dus tot de uiterste einden waarheen zij gevlucht waren.

Dat Dan de laatste grenzen of de uiterste einden van Kanaän betekent, blijkt herhaaldelijk uit het Woord, zoals bij Samuël: *‘Om over te brengen het koninkrijk van het huis van Saul, en om op te richten de stoel van David over Israël en over Jehudah, van Dan tot Beerscheba’*, (2 Samuël 3:10); bij dezelfde: *‘Verzameld zal gans Israël verzameld worden, van Dan tot Beerscheba’*, (2 Samuël 17:11); bij dezelfde: *‘David zei tot Joab: Trek om door alle stammen van Israël, van Dan tot Beerscheba’*, (2 Samuël 24:2,15).

In het Boek der Koningen: *‘Jehudah en Israël woonden zeker, eenieder onder zijn wijnstok, en onder zijn vijgenboom, van Dan tot Beerscheba’*, (1 Koningen 4:25).

Hieruit blijkt dat Dan de laatste grens van Kanaän was.

Tot waarheen hij de vijanden najoeg, die de goedheden en waarheden van de uiterlijke mens bestookten, maar daar Dan de grens van Kanaän was en dus binnen Kanaän lag, joeg hij hen, opdat zij ook daar niet zouden zijn, verder voort, namelijk tot Choba aan de linkerkant van Damascus, zoals uit het volgende vers blijkt, en zo bracht hij de loutering tot stand.

Door het land Kanaän wordt zoals reeds eerder is gezegd, in de heilige zin het rijk van de Heer aangeduid, dus het hemelse van de liefde of het goede, voornamelijk het goede bij de Heer.

1711. *vers 15.*

En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijn knechten, en sloeg ze, en hij jaagde hen na tot Choba, hetwelk is ter linkerhand van Damascus.

Hij verdeelde zich tegen hen des nachts, betekent de schaduw waarin de schijnbare goedheden en waarheden verkeerden; hij en zijn knechten, betekent de redelijke mens, en de dingen die in de uiterlijke mens gehoorzamen; en sloeg ze, betekent de bevrijding; en jaagde hen na tot Choba, hetwelk is ter linkerhand van Damascus, betekent de uitbreiding tot hoe ver.

1712. Dat de woorden ‘hij verdeelde zich tegen hen des nachts’ de schaduw betekenen, waarin de schijnbare goedheden en waarheden verkeerden, blijkt uit de betekenis van de nacht, hetgeen de staat van de schaduw is.

Er wordt van de staat van de schaduw gesproken, wanneer men niet weet of het goede en ware schijnbaar dan wel echt is.

Eenieder meent, wanneer hij in het schijnbaar goede en ware is, dat dit goede en ware echt is; het is het boze en valse, in het schijnbaar goede en ware aanwezig, dat schaduw werpt en maakt dat het als echt schijnt.

Zij die in onwetendheid verkeren, kunnen niet beter weten of het goede dat zij doen, is van hen, en het ware dat zij denken is van hen.

Evenzo is het gesteld met hen, die aan zichzelf de goedheden toeschrijven die zij doen en daarin een verdienste stellen, terwijl zij dan niet weten, dat het geen goedheden zijn, hoewel het zo schijnt, en dat het eigene en de eigen verdienste, die zij daarin stellen, boosheden en valsheden zijn die verdonkeren en verduisteren; evenzo in vele andere dingen.

Van welke aard het boze en het valse is en hoeveel boosheid en valsheid in die dingen verborgen ligt, kan nooit zo worden gezien in het leven van het lichaam als in het andere leven; dan vertoont het zich geheel open en bloot als in het heldere licht.

Maar anders is het gesteld, wanneer dit geschiedt uit onwetendheid die niet bevestigd is; dan worden die boosheden en valsheden gemakkelijk verstrooid.

Wanneer men zich echter hierin bevestigt, dat men het goede uit eigen krachten kan doen en het boze zou kunnen weerstaan, en dat men dus zo de zaligheid verdient, blijft dit toegevoegd en maakt dat het goede boos en het ware vals is.

Niettemin is de orde deze, dat de mens het goede zal doen als uit zichzelf en daarom de hand niet mag laten zakken met de gedachte ‘als ik niets goeds uit mijzelf kan doen, moet ik de rechtstreekse invloeiing afwachten en zo dus in een afwachtede houding blijven; dit is ook tegen de orde; maar hij moet het goede doen als uit zichzelf, maar wanneer hij nadenkt over het goede dat hij doet of gedaan heeft, dan moet hij denken, erkennen en geloven, dat de Heer het bij hem heeft gewerkt; wanneer hij zich zo laat zakken met de gedachte zoals zo even aangegeven, dan is er geen subject waarin de Heer werken kan.

Hij kan niet in iemand invloeiën, die zich van al datgene berooft, waarin de krachten gegoten moeten worden; het is alsof iemand niets wilde leren dan wat hem door openbaring ten deel viel; of als iemand niets wilde onderwijzen wanneer hem niet de woorden werden ingegeven; of als iemand niets wilde ondernemen, wanneer hij niet gedreven werd als buiten zijn wil om. Wanneer dat gebeurde, zou hij nog veel verontwaardigder zijn, dat hij als iets onbezields was, terwijl toch hetgeen van de Heer bij de mens bezield wordt, datgene is wat schijnt alsof het van de mens was.

Zo bijvoorbeeld is het een eeuwige waarheid dat de mens niet uit zichzelf leeft; wanneer het echter niet scheen alsof hij uit zichzelf leefde, zou hij geenszins kunnen leven.

1713. Dat ‘hij en zijn knechten’ de redelijke mens betekent en de dingen die in de uiterlijke mens gehoorzamen, blijkt uit de betekenis van ‘hij’, dat wil zeggen Abram, namelijk dat hij de innerlijke mens is, waarover eerder gehandeld is; en uit de betekenis van de knechten als datgene wat gehoorzaamt.

Alle dingen die in de uiterlijke mens zijn, voordat deze bevrijd en losgemaakt is, worden knechten genoemd, want zij doen niets anders dan de innerlijke mens gehoorzamen.

Zo bevinden zich bijvoorbeeld bij de uiterlijke mens neigingen en wetenschappelijke dingen; eerstgenoemd zijn uit de goedheden van de innerlijke mens, laatstgenoemde zijn uit de waarheden daarvan.

Wanneer zij worden aangespoord om met de innerlijke mens samen te werken, wordt gezegd dat zij dienen en gehoorzamen; vandaar wordt hier door de knechten niets anders aangeduid dan hetgeen in de uiterlijke mens gehoorzaamde.

1714. Dat de woorden ‘en sloeg ze’ de bevrijding betekenen, kan uit het verband en zonder verklaring blijken.

1715. Dat de woorden ‘en jaagde hen na tot Choba, hetwelk is ter linkerhand van Damascus’ de uitbreiding tot hoever betekenen, kan blijken uit de betekenis van Choba, hetwelk is ter linkerhand van Damascus.

Waar Choba gelegen heeft, weet men niet, daar het verder in het Woord niet wordt vermeld, maar Damascus was de hoofdstad van Syrië, zoals blijkt uit, (2 Samuël 8:5,6 en Jesaja 7:8) en hiermee wordt bijna hetzelfde aangeduid als door Syrië, waarover eerder in het tiende hoofdstuk bij vers 22.

De laatste grens van het land Kanaän, maar aan Dan voorbij, wordt door Damascus beschreven, zoals bij Amos: ‘Gij droegt Siccuth, uw koning, en Kijun, uw beelden, de ster van

uw goden, die gij u had gemaakt, en Ik zal u zwerven laten, ver boven Damascus heen', (Amos 5:26,27).

De grens van het heilige land of van het rijk van de Heer tegen het noorden, wordt ook de grens van Damascus genoemd, (Ezechiël 47:16,17,18; 48:1).

Wanneer hier gezegd wordt dat zij ingeslagen en verjaagd werden tot Choba, dat ligt aan de linkerzijde van Damascus, wordt daarmee aangeduid tot hoever de reiniging van de schijnbare goedheden en waarheden zich uitstrekte; maar wanneer men niet weet van welke aard die schijnbare goedheden en waarheden waren, en waarvan zij gereinigd werden, zodat ze echte goedheden en waarheden werden, kan niet worden uitgelegd, wat hier eigenlijk onder Choba aan de linkerzijde van Damascus wordt verstaan, alleen in het algemeen, dat die goedheden en waarheden gereinigd zijn.

1716. vers 16.

En hij bracht alle have weder, en ook Loth, zijn broeder, en deszelfs have bracht hij weder, en ook de vrouwen en het volk.

Hij bracht alle have weder, betekent dat de innerlijke mens alles wat in de uiterlijke mens was, in een overeenkomende staat bracht; en ook Loth, zijn broeder, en deszelfs bracht hij weder, betekent de uiterlijke mens en alles wat tot hem behoort; de vrouwen en het volk betekent zowel de goedheden als de waarheden.

1717. Dat de woorden 'hij bracht alle have weder' betekenen, dat de innerlijke mens alles wat in de uiterlijke mens was in een overeenkomende staat bracht, kan blijken uit de betekenis van het wederbrengen van alle have, De have is hier datgene wat Kedorlaomer en de koningen met hem, van de vijanden hadden afgenomen, waarover in het voorgaande gehandeld is. Door Kedorlaomer en de koningen met hem, werden de goedheden en waarheden van de uiterlijke mens aangeduid.

Hun buit op de vijanden was niets anders dan dat dezen beroofd werden van de macht om het boze te doen en het valse te denken, hetgeen werd aangeduid door de have van Sodom en Amora, en door alle spijs, welke zij wegnamen, waarover eerder bij vers 11 is gehandeld. De wijze waarop zich deze dingen toedragen is van dien aard, dat er niet in het kort een verklaring van gegeven kan worden; maar om er toch een begrip van te geven, volgt dit: wie in worstelingen van verzoeken is en wie overwint, verwerft zich meer en meer macht over de boze geesten of over de duivelse bende, in die mate, dat zij tenslotte niet durven te verzoeken; maar zo vaak als een overwinning behaald wordt, brengt de Heer de goedheden en de waarheden, waarmee gestreden was, opnieuw in orde, en even vaak worden deze dus weer gereinigd, en voor zoveel zij gereinigd worden, voor evenzoveel worden hemelse dingen in de uiterlijke mens gelegd en dan vindt er overeenstemming plaats.

Dit is het wat wordt aangeduid door 'het wederbrengen van alle have'.

Wie meent dat de uiterlijke mens zonder worstelingen van de verzoeken tot overeenstemming gebracht zou kunnen worden, dwaalt; want de verzoeken zijn de middelen om de boosheden en valsheden te verstrooien, en verder ook om de goedheden en waarheden binnen te leiden en om de dingen die tot de uiterlijke mens behoren, weer tot gehoorzaamheid te brengen, opdat de uiterlijke mens de innerlijke of de redelijke dient, en door deze de binnenste, dat wil zeggen, de Heer, die door de binnenste mens werkt.

Dat dit door verzoeken bewerkt wordt, kan niemand weten dan alleen hij, die door verzoeken is wedergeboren; hoe dit echter plaatsvindt, kan nauwelijks naar de meest algemene dingen worden beschreven, want het vindt plaats zonder dat de mens weet vanwaar het komt en hoe, daar het Goddelijke werken van de Heer zijn.

1718. Dat de woorden ‘en ook Loth, zijn broeder, en deszelfs have bracht hij weder’ de uiterlijke mens beteken, en alles wat tot hem behoort, blijkt uit de betekenis van Loth, wat de uiterlijke mens betekent, waarover herhaaldelijk is gehandeld.

Wat de uiterlijke mens is, weet men heden te dage nauwelijks.

Want men meent, dat de dingen die tot het lichaam behoren, alleen de uiterlijke mens uitmaken, zoals zijn zinnelijke dingen, namelijk de tastzin, de smaak, de reuk, het gehoor en het gezicht, en verder de behoeften en de lusten, maar deze vormen de uiterste dingen van de mens dat louter lichamenlijk is.

Wat de uiterlijke mens eigenlijk uitmaakt, zijn de wetenschappelijke dingen die tot het geheugen behoren en de neigingen die tot de liefde behoren, waarvan de mens doordrongen is, verder de zinnelijke dingen welke de geest eigen zijn, met de lusten die ook bij de geesten zijn.

Dat deze dingen eigenlijk de uiterlijke of uitwendige mens vormen, kan uit de mensen in het andere leven blijken, of uit de geesten die eveneens een uiterlijke mens hebben en desgelijks een innerlijke en bijgevolg een binnenste.

Het lichaam is slechts als het ware een omhulling, een korst, die losgeweekt wordt, opdat de mens waarlijk leeft en opdat al zijn mogelijkheden voortreffelijker worden.

1719. Dat ‘de vrouwen en het volk’ zowel de goedheden als de waarheden beteken, kan blijken uit de betekenis van de huisvrouwen en van de dochters, wat de goedheden zijn waarover eerder is gehandeld in de nrs. 489, 490, 491, 568, 915.

Hier staan voor de huisvrouwen en dochters de vrouwen; en uit de betekenis van het volk, wat het ware is, waarover eveneens eerder in de nrs. 1259 en 1260 is gehandeld.

1720. *vers 17.*

En de koning van Sodom toog uit, hem tegemoet, nadat hij was wedergekeerd van het slaan van Kedorlaomer, en van de koningen die met hem waren, tot het dal Schaveh, dat is, het dal van de koning.

De koning van Sodom toog uit, hem tegemoet, betekent, dat het boze en valse zich had onderworpen; nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedorlaomer, en van de koningen die met hem waren, betekent, de bevrijding en de losmaking van de schijnbare goedheden en waarheden; tot het dal Schaveh, dat is, het dal van de koning, betekent de staat van de uiterlijke mens naar de goedheden en waarheden, die hij toen had.

1721. Dat de woorden ‘de koning van Sodom toog uit, hem tegemoet’ beteken dat het boze en valse zich onderworpen had, blijkt uit de betekenis van de koning van Sodom, wat het valse en boze is waartegen gestreden werd; en uit de betekenis van ‘uittijgen hem tegemoet, wat betekent zich onderwerpen.

Daar het in het verband ligt dat het boze en valse zich onderwierp, wordt het hier van de koning van Sodom gezegd, maar verderop in vers 21 wordt over hem gehandeld.

1722. Dat de woorden ‘nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedorlaomer en van de koningen die met hem waren’ de bevrijding en de losmaking van de schijnbare goedheden en waarheden beteken, blijkt uit hetgeen voorafgaat en uit hetgeen hier eerder over Kedorlaomer en over de koningen die met hem waren, is gezegd.

1723. Dat de woorden ‘tot het dal Schaveh, dat is, het dal van de koning’ de staat van de uiterlijke mens beteken naar de goedheden en waarheden, welke hij toen had, blijkt uit de betekenis van het dal van Schaveh, verder ook uit het dal des konings; het dal Schaveh betekent de goedheden van de uiterlijke mens; het dal des konings betekent diens waarheden.

De uiterlijke mens wordt dal genoemd omdat hij beneden is; wat uiterlijk is, dat is ook onderaan, evenals wat innerlijk is ook bovenaan is; dat de koning het ware betekent, is eerder aangetoond in nr. 1672.

1724. vers 18.

En Malkizedech, koning van Schalem bracht voort brood en wijn, en hij was een priester van de Allerhoogste God. Malkizedech.

Dit betekent de hemelse dingen van de innerlijke mens bij de Heer; de koning van Schalem betekent de staat van de vrede naar de innerlijke of redelijke dingen; bracht voort brood, betekent de hemelse dingen en de verkwikking daardoor; en wijn, betekent de geestelijke dingen en de verkwikking daardoor; en hij was een priester, betekent het heilige van de liefde; de Allerhoogste God betekent de Binnenste [meest Innerlijke] Mens, die Jehovah is.

1725. Dat Malkizedech de hemelse dingen van de innerlijke mens bij de Heer betekent, kan blijken uit de betekenis van Malkizedech, waarover meer hierna; verder uit hetgeen voorafgaat en uit hetgeen volgt.

Wat de binnenste mens is en wat de innerlijke, en wat de uiterlijke, is hier eerder voldoende aangetoond.

Verder dat de binnenste door de innerlijke in de uiterlijke invloeit, alsmede dat de binnenste mens in de innerlijke mens invloeit of door hemelse dingen of door geestelijke dingen.

Door hemelse dingen bij ieder wedergeboren mens, dat wil zeggen, bij hen die in de liefde tot de Heer en in de liefde jegens de naaste leven; door geestelijk dingen echter bij eenieder, van welke aard hij ook mag zijn.

Vandaar komt zijn licht uit de hemel, dat wil zeggen, vandaar komt het, dat hij denken en spreken kan en een mens kan zijn.

Hierover zie men hetgeen eerder in nr. 1707 is gezegd.

De hemelse dingen van de innerlijke mens zijn alle dingen die tot de hemelse liefde behoren, zoals herhaaldelijk eerder is gezegd.

Deze hemelse dingen bij de innerlijke mens van de Heer, of de innerlijke mens van de Heer naar deze hemelse dingen genomen, wordt Malkizedech genoemd; de Binnenste [meest Innerlijke] Mens in de Heer was Jehovah Zelf.

De Binnenste Mens is, toen hij na de worstelingen van de verzoeken gereinigd was, ook Goddelijk en Jehovah geworden, evenzo ook de uiterlijke mens; nu echter, daar hij in de staat van de worstelingen van de verzoeking verkeerde en nog niet zo zeer door de worstelingen van de verzoeken gereinigd was, wordt hij met betrekking tot de hemelse dingen Malkizedech genoemd, dat is 'de koning der heiligheid en gerechtigheid'.

Dat het hiermee zo gesteld was, kan ook bij David blijken, waar eveneens over de worstelingen van de verzoeken van de Heer gehandeld wordt en tenslotte Zijn innerlijke mens met betrekking tot de hemelse dingen Malkizedech wordt genoemd.

Bij David: *'Jehovah heeft tot mijn Heer gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank van Uw voeten; Jehovah zal de scepter der sterkte zenden uit Zion; heers in het midden van Uw vijanden; Uw volk vol bereidwilligheid, op de dag van Uw dapperheid, in de eer der heiligheid; uit de baarmoeder van de dageraad aan zal U de dauw van Uw geboorte zijn; Jehovah heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt een priester in eeuwigheid, naar Mijn woord, Malkizedech; de Heer aan Uw rechterhand heeft de koningen geslagen ten dage van Zijn toorn'*, (Psalm 110:1 tot 5).

Hier wordt gehandeld over de worstelingen van de verzoeken van de Heer met de hellen, zoals in dit hoofdstuk, zoals uit elk woord kan blijken.

Dat hier over de Heer gehandeld wordt, leert Hij Zelf, (Mattheüs 22:41, 42, 43; Markus 12: 36; Lukas 20: 42,43,44).

De vijanden zetten tot een voetbank van de voeten, heersen in het midden van de vijanden, de dag der dapperheid, de koningen slaan ten dage van Zijn toorn, betekent worstelingen van de verzoeking en overwinningen.

1726. Dat de koning van Schalem de staat van de vrede betekent voor wat de innerlijke of de redelijke dingen betreft, blijkt uit de betekenis van Schalem; in de oorspronkelijke taal betekent Schalem vrede, alsmede volmaaktheid, dus de staat van vrede en de staat van volmaaktheid.

De staat van de vrede is de staat van het rijk van de Heer, in die staat zijn de hemelse en de geestelijke dingen van de Heer als in hun morgenrood in de ochtendstond en als met de lente in de lentetijd.

Het morgenrood en de lente maken, dat alles wat dan de zinnen treft, vol vreugde en blijdschap is.

Elk ding ontleent zijn stemming aan het algemene wezen van het morgenrood en van de lente; zo is het ook gesteld met de staat van de vrede in het rijk van de Heer.

In de staat van de vrede zijn alle hemelse en geestelijke dingen als het ware in hun bloei en lach van morgenrood en lente, dat wil zeggen, in hun eigen gelukzaligheid.

De staat van de vrede doet elk ding op deze wijze aan, want de Heer is de Vrede zelf.

Dit wordt ook bij David onder Schalem verstaan: *‘God is bekend in Jehudah, Zijn naam is groot in Israël, en in Schalem is Zijn tabernakel, en Zijn woning in Zion’*, (Psalm 76:2,3)

Wanneer de mens in worstelingen van de verzoeking is, wordt hem van, de Heer van tijd tot tijd de staat van de vrede verleend, en wordt hij dus op deze wijze verkwikt.

De staat van de vrede wordt hier aangeduid door Schalem en direct daarna ook door brood en wijn, waarmee de hemelse en geestelijke dingen worden aangeduid, bijgevolg de staat van de hemelse en geestelijke dingen in de vrede, welke staat de eigenlijke verkwikking is.

1727. Dat de woorden ‘hij bracht voort brood’ de hemelse dingen betekenen en de verkwikking daardoor, ‘en wijn’ de geestelijke dingen van de verkwikking daardoor, blijkt uit de betekenis van brood, wat het hemelse is, zie de nrs. 276, 680; en uit de betekenis van wijn, verder ook van de wijnstok en van de wijngaard, wat het geestelijke betekent, zie de nrs. 1069, 1071.

Daar brood de hemelse dingen betekent en wijn de geestelijke dingen, zijn het ook de symbolen geworden in het Heilig Avondmaal.

Dat Malkizedech brood en wijn voortbracht, betekent hier iets dergelijks; want brood was in de Oude Kerk de uitbeelding van alle hemelse dingen en wijn de uitbeeldingen van alle geestelijke dingen, hier dus de uitbeeldingen van de Heer Zelf, van wie al het hemelse en al het geestelijke komt.

1728. Dat de woorden ‘en hij was een priester’ het heilige van de liefde betekenen, blijkt uit de betekenis van de priester in het Woord: twee waardigheden zijn het welke de Heer worden toegeschreven, namelijk die van Koning en Priester.

De koning of het koningschap betekent het heilig ware, de priester of het priesterschap het heilig goede; het eerstgenoemde is het Goddelijk geestelijke, het laatstgenoemde het Goddelijk hemelse.

De Heer als Koning regeert alles tot in bijzonderheden in het heelal door het Goddelijk Ware, en als Priester door het Goddelijk Goede.

Het Goddelijk Ware is de orde zelf van geheel Zijn rijk, en alle wetten daarvan zijn waar of eeuwige waarheden; het Goddelijk Goede is het eigenlijke wezen van de orde, waarvan alle dingen tot de Barmhartigheid behoren.

Beide worden aan de Heer toegeschreven; wanneer er alleen het Goddelijk Ware was, zou geen sterveling zalig kunnen worden, want de waarheden verdoemen eenieder tot de hel, maar het Goddelijk Goede, dat tot de Barmhartigheid behoort, verheft van de hel tot de hemel. Dit is het, wat de koningen en priesters in de Joodse Kerk hebben uitgebeeld, en wat ook Malkizedech heeft uitgebeeld als koning van Schalem, en als priester van de Allerhoogste God.

1729. Dat de woorden ‘van de Allerhoogste God’ de Binnenste Mens betekenen die Jehovah is, blijkt uit hetgeen eerder herhaaldelijk over de Binnenste Mens van de Heer is gezegd, namelijk dat Hij Jehovah Zelf is, en dat bijgevolg de Heer een en dezelfde is met Jehovah, zoals Hijzelf leert bij Johannes: *‘Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven; Filippus zei: Toon ons de Vader; Jezus zei: Ben Ik zo lange tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien; hoe zegt gij dan: Toon ons de Vader? Geloof gij niet dat Ik in de Vader ben, en de Vader in Mij is? Geloof Mij, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is’*, (Johannes 14:6,8,9,10,11).

Het is het Menselijk Wezen van de Heer, dat Zoon des Mensen wordt genoemd, en dat na de worstelingen van de verzoeking met het Goddelijk Wezen ook verenigd werd, zodat dit zelf ook Jehovah werd.

Daarom kent men in de hemel geen andere Jehovah Vader dan de Heer, zie eerder bij nr. 15. Bij de Heer is alles Jehovah, niet alleen Zijn Binnenste en Zijn Innerlijke Mens, maar ook Zijn Uiterlijke Mens en zelfs Zijn Lichaam, vandaar dat Hij alleen het is, die ook met het lichaam in de hemel is opgestaan, zoals duidelijk genoeg bij de evangelisten blijkt, waar over Zijn opstanding wordt gehandeld, verder ook uit de woorden van de Heer Zelf:

‘Waarom klimmen gedachten op in uw harten? Ziet Mijn handen en Mijn voeten, want Ik ben het Zelf; raak Mij aan en ziet, want een geest heeft geen vlees en benen, gelijk gij ziet dat Ik heb; en als Hij dit zei, toonde Hij hun de handen en de voeten’, (Lukas 24:38,39,40).

1730. vers 19.

En Hij zegende hem, en zei: Gezegend zij Abram de Allerhoogste God, de Bezitter van de hemelen en de aarde.

Hij zegende hem, betekent het genot van de hemelse en geestelijke dingen; en zei: Gezegend zij Abram de Allerhoogste God, betekent de innerlijke mens van de Heer, namelijk dat het genot van de goedheden van Zijn binnenste mens komt; Bezitter van de hemelen en de aarde, betekent de verbinding van de binnenste mens of Jehovah met de innerlijke en uiterlijke mens.

1731. Dat de woorden ‘hij zegende hem’ het genot van de hemelse en geestelijke dingen betekenen, kan blijken uit de betekenis van zegenen, hetgeen het genieten is van alle goedheden, zie nrs. 981, 1096.

Diegenen genieten alle goedheden, die de hemelse en geestelijke goedheden hebben, want daaruit komen alle goedheden voort, hoe die ook genoemd mogen worden.

Hetgeen in dit vers vervat is, kondigt aan en voorzegt de verbinding van het Menselijk Wezen van de Heer met Zijn Goddelijk Wezen; de zegen zelf sluit dit in.

1732. Dat de woorden ‘Gezegend zij Abram de Allerhoogste God’ de innerlijke mens betekenen, namelijk dat het genot van de goedheden van Zijn Binnenste Mens komt, blijkt eveneens uit de betekenis van de zegen, namelijk dat deze, zoals eerder gezegd, het genot van de goedheden is; voorts uit de betekenis van Abram, hier als de innerlijke of redelijke mens, waarover eerder bij vers 13 is gehandeld; verder uit de betekenis van de Allerhoogste God, namelijk dat Hij het Binnenste van de Heer, waarover eveneens eerder is gehandeld.

Door Abram wordt, zoals gezegd, de innerlijke of de redelijke mens aangeduid, die met de binnenste mens of Jehovah verenigd moet worden, en wel door worstelingen van de verzoeken en de overwinningen.

Want het is als volgt met de innerlijke mens gesteld: de innerlijke mens houdt, zoals gezegd, het midden tussen de binnenste en de uiterlijke mens, en maakt dat de binnenste mens kan invloeden in de uiterlijke.

Zonder hem is er geen verbinding; er bestaat een verbinding van hemelse dingen en een van geestelijke dingen.

Toen verbinding of gemeenschap van hemelse dingen plaatsvond, werd de innerlijke mens Malkizedech genoemd; wanneer echter gemeenschap van geestelijke dingen plaatsvindt, wordt hij Abram de Hebreër genoemd.

1733. Dat de woorden ‘Bezitter van de hemelen en van de aarde’ de verbinding van de binnenste mens of Jehovah met de innerlijke en uiterlijke mens betekenen, blijkt uit de betekenis van de hemel en de aarde.

Hemel wordt datgene genoemd, wat innerlijk in de mens is en aarde datgene wat uiterlijk is. dat de hemel datgene betekent wat innerlijk is in de mens, komt omdat de mens naar de innerlijke dingen een beeld van de hemel is en dus een hemel in het klein.

De innerlijke mens van de Heer is in de meest eigenlijke zin de hemel, daar de Heer alles in alle dingen van de hemel is en dus de hemel zelf.

Dat de uiterlijke mens de aarde wordt genoemd, volgt hieruit.

Daarom wordt dan ook onder de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, waarvan bij de profeten en in de Openbaring sprake is, niets anders verstaan dan het rijk van de Heer, en eenieder die het rijk van de Heer is, of in wie het rijk van de Heer is.

Dat de hemel en de aarde dit betekenen, zie men met betrekking tot de hemel de nrs. 82, 911, en over de aarde in de nrs. 82, 620, 636, 913.

Dat ‘de Allerhoogste God, Bezitter van de hemelen en de aarde’ hier de verbinding van de binnenste mens met de innerlijke en uiterlijke mens bij de Heer betekenen, kan hieruit blijken, dat de Heer naar de Binnenste Mens Jehovah Zelf was, en daar de binnenste mens, of Jehovah de uiterlijke mens leidde en onderwees als een vader de Zoon, wordt de Heer naar de uiterlijke mens met betrekking tot Jehovah ‘Zoon Gods’ genoemd, echter met betrekking tot de moeder ‘Zoon des Mensen’.

De binnenste mens van de Heer, die Jehovah Zelf is, is degene die hier de Allerhoogste God wordt genoemd, en voordat de volledige verbinding had plaatsgevonden, wordt Hij Bezitter van de hemelen en de aarde genoemd, dat wil zeggen, Bezitter van alle dingen, welke bij de innerlijke en de uiterlijke mens zijn, die hier, zoals gezegd, met de hemelen en de aarde worden bedoeld.

1734. *vers 20.*

En gezegend zij de Allerhoogste God, die uw vijanden in uw hand overgeleverd heeft.

En hij gaf hem de tienden van alles.

Gezegend zij de Allerhoogste God, betekent de binnenste mens van de Heer; die uw vijanden in uw handen overgeleverd heeft, betekent de overwinning; en hij gaf hem de tienden van alles, betekent de overblijfselen uit de overwinning.

1735. Dat de woorden ‘Gezegend zij de Allerhoogste God’ de binnenste mens van de Heer betekenen, blijkt uit hetgeen vlak hierboven is gezegd over de binnenste mens.

Jehovah werd in de Oude Kerk de Allerhoogste God genoemd, omdat de hoogte het binnenste uitbeeldde en dus aanduidde, zo dus de Allerhoogste het binnenste.

Vandaar was de godsdienst van de Oude Kerk op hoogten, bergen en heuvels.

Het binnenste verhoudt zich ook niet anders tot het uiterlijke als het en het buitenste dan als het hoogste tot het lagere en het laagste.

Het hoogste of het binnenste is het hemelse van de liefde, of de Liefde zelf, Jehovah of het binnenste van de Heer was het hemelse zelf van de liefde, dat wil zeggen, de Liefde zelf, en aan deze kunnen geen andere dingen die haar waardig zijn, worden toegeschreven dan die van de zuivere liefde, dus van de zuivere barmhartigheid jegens het gehele menselijke geslacht, welke daarin bestaat, dat zij allen redden en tot in eeuwigheid gelukkig maken, en al dat van haar is op hen wil overdragen.

Dus, uit louter barmhartigheid, allen die volgen willen, tot de hemel, dat wil zeggen, tot Zichzelf met de sterke kracht van de liefde, wil optrekken.

Deze Liefde Zelf is Jehovah; van niets anders kan gezegd worden ‘Ik Ben’ of ‘Hij Is’, dan alleen van de Liefde.

Van deze Liefde gaat, omdat zij in de Liefde of van de Liefde zelf is, het Zijn van alle leven uit, dat wil zeggen, het leven zelf; en daar Jehovah alleen het Zijn van het Leven is, of het Leven zelf, omdat Hij alleen de Liefde is, ontleent alles tot in elke bijzonderheid daaraan zijn ‘zijn’ en zijn ‘leven’, en kan niemand uit zichzelf ‘zijn en leven’, dan alleen Jehovah, dat wil zeggen, dan alleen de Heer; en daar niemand uit zichzelf zijn en leven kan dan alleen de Heer, is het een zinsbedrog, dat het de mens toeschijnt alsof hij uit zichzelf leeft.

De engelen worden het duidelijk gewaar dat zij niet uit zichzelf leven, maar van de Heer, daar zij leven in het Zijn van het leven van de Heer, omdat zij in Zijn Liefde leven.

Niettemin wordt aan hen, meer dan aan alle anderen, de schijn gegeven, alsof zij uit zichzelf leefden en wel met onuitsprekelijke zaligheid.

Dit is dus leven in de Heer, hetgeen nooit mogelijk is, wanneer men niet in Zijn Liefde leeft, dat wil zeggen, in liefde jegens de naaste.

1736. Dat de Heer Jehovah is, die hier de Allerhoogste God genoemd wordt, blijkt duidelijk uit het Woord; bij Jesaja: *‘Jehovah Zebaoth is Zijn naam, en uw Verlosser, de Heilige Israëls, wordt de God der ganse aarde genoemd’*, (Jesaja 54:5), waar duidelijk gezegd wordt, dat de Verlosser en de Heilige Israëls, die alleen de Heer is, Jehovah Zebaoth en de God der ganse aarde is.

Bij dezelfde: *‘Alzo zei Jehovah, uw Verlosser, de Heilige Israëls: Ik ben Jehovah uw God’*, (Jesaja 48:17).

Bij dezelfde: *‘Ik help u, spreekt Jehovah, uw Verlosser, de Heilige Israëls’*, (Jesaja 41:14).

Heilige Israëls en God Israëls wordt heel vaak gezegd; dat de Heer de Heilige Israëls en de God Israëls is, blijkt duidelijk hieruit, *‘dat zij de God Israëls zagen, onder Zijn voeten als een werk van saffiersteen en als het wezen des hemels in zijn zuiverheid’*, (Exodus 24:10).

De Joodse Kerk heeft ook geen ander erkend en Jehovah genoemd, daar zij een God Jehovah vereerden, en dit des te meer omdat – hetgeen de meesten van hen onbekend was – alle riten van de Kerk Hem uitbeeldden, en alle dingen van het Woord in de innerlijke zin Hem betekenden.

Bij Jesaja: *‘Hij zal de dood verslinden in alle eeuwigheid, en de Heer Jehovih zal de tranen van alle aangezichten afwissen; en men zal te dien dage zeggen: Ziet, deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken; Deze is Jehovah, wij hebben Hem verwacht; wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn heil’*, (Jesaja 25:8,9), waar gehandeld wordt over de komst van de Heer.

Bij dezelfde: *‘Ziet, de Heer Jehovih zal in sterkte komen, en Zijn arm zal voor Hem heersen; gelijk een herder zal Hij Zijn kudde weiden, ze in Zijn arm vergaderen, de lammetjes in Zijn schoot dragen, de zogenden zal Hij leiden’*, (Jesaja 40:10,11), waar duidelijk over de Heer wordt gehandeld, die de Heer Jehovih is.

In sterkte zal Hij komen en Zijn arm voor Hem heersen, betekent dat Hij met eigen macht de hellen zal overwinnen; de kudde weiden, in de arm vergaderen, de lammetjes in de schoot dragen, de zogenden leiden, wordt gezegd van Zijn liefde of van Zijn barmhartigheid.

Bij dezelfde: *'Alzo zei Jehovah, die de hemelen geschapen heeft, Hij God Zelf, die de aarde geformeerd heeft en die ze gemaakt heeft, Hij, die ze bevestigd heeft, Hij heeft ze niet geschapen, dat zij ledig zijn zou, Hij heeft ze geformeerd, opdat men daarin wonen zou; Ik ben Jehovah en niemand meer.*

Ben niet Ik Jehovah en anders geen God behalve Mij, een gerecht God en Heiland is er niet behalve Mij; ziet op naar Mij, en wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer', (Jesaja 45:18,21,22), Hier is duidelijk van de Heer sprake, dat Hij alleen Jehovah en God is; dat de hemelen scheppen en de aarde formeren betekent tot wedergeboorte brengen, dus dat de Schepper van hemel en aarde de Regenerator is, zie de nrs. 16, 88, 472 en elders.

Daarom wordt de Heer herhaaldelijk Schepper, Formeerder en maker genoemd.

Bij dezelfde: *'Gij zijt onze Vader, want Abraham kent ons niet, en Israël erkent ons niet, Gij Jehovah, onze Vader, onze Verlosser, is van eeuwigheid Uw Naam'*, (Jesaja 63:15,16); waar duidelijk van de Heer sprake is, die alleen de Verlosser is.

Bij Mozes: *'Hoedt u voor Zijn aangezichten, en hoort naar Zijn stem, en verbittert Hem niet, want Hij zal ulieder overtreding niet verdragen, want Mijn Naam is in het midden van Hem'*, (Exodus 23:21); dat de naam het wezen is, zie men de nrs. 144,145, en dat in het midden het binnenste is, nr. 1074.

Bij Jesaja: *'Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven; en de heerschappij zal op Zijn schouder zijn; Zijn Naam zal genoemd worden: Wonderlijk, Raad, God Held, Vader der eeuwigheid, Vredevorst'*, (Jesaja 9:5,6); waar duidelijk blijkt dat de Heer bedoeld is.

Bij Jeremia: *'Ziet de dagen komen, dat Ik aan David een gerechte spruit zal verwekken, en Hij zal als koning regeren, en met inzicht handelen, en gericht en gerechtigheid doen op de aarde; in Zijn dagen zal Jehudah verlost worden, en Israël zal zeker wonen, en dit zal zijn, Zijn Naam, waarmee men Hem noemen zal: Jehovah onze gerechtigheid'*, (Jeremia 23:5,6), waar duidelijk de Heer bedoeld wordt.

Bij Zacharia: *'Jehovah zal tot Koning zijn over de ganse aarde; te dien dage zal Jehovah één zijn, en Zijn naam één'*, (Zacharia 14:9); duidelijk over de Heer; de Naam staat voor het Wezen.

1737. Dat de woorden 'die uw vijanden in uw hand overgeleverd heeft' de overwinning betekenen, kan zonder verklaring duidelijk zijn.

De verbinding van het Menselijk Wezen met het Goddelijke, is door de Heer tot stand gebracht en geschied door voortdurende worstelingen van de verzoeken en overwinningen, en wel uit eigen macht.

Wie de aard en het wezen van de verbinding en van de vereniging anders opvat dwaalt zeer; het is hierdoor, dat Hij Gerechtigheid werd; de verbinding of de vereniging is geschied met het hemelse van de liefde, dat wil zeggen, met de Liefde zelf, welke, zoals gezegd, Jehovah is. De verbinding van de mensen met de Heer geschiedt ook door verzoeken en door inplanting van het geloof in de liefde.

Wanneer het geloof niet in de liefde wordt ingeplant, dat wil zeggen, wanneer de mens niet door de dingen die tot het geloof behoren, het leven van het geloof ontvangt, dat wil zeggen, de naastenliefde, is er nooit verbinding; dit alleen is 'Hem volgen', namelijk zodanig met de Heer verbonden zijn, als de Heer naar het Menselijk Wezen met Jehovah verbonden is; vandaar worden ook al dezen zonen Gods genoemd van de Heer, die de enige Zoon Gods is, en worden zij beelden van Hem.

1738. Dat de woorden ‘en hij gaf hem de tienden van alles’ de overblijfselen uit de overwinning beteken, blijkt uit de betekenis van de tienden, wat de overblijfselen zijn, waarover eerder in nr. 576; wat echter overblijfselen zijn, zie men de nrs. 468, 530, 560, 561, 661 en 1050, namelijk dat het alle staten van de liefde en van de naastenliefde zijn, dus alle staten van onschuld en van vrede waarmee de mens begiftigd wordt.

Deze staten worden aan de mens van kindsbeen af gegeven, maar langzamerhand minder naarmate de mens de volwassen leeftijd nadert; wanneer de mens daarentegen wordt wedergeboren, ontvangt hij behalve de vroegere overblijfselen ook nog nieuwe en zo dus een nieuw leven, want van de overblijfselen of door de overblijfselen komt het, dat de mens werkelijk mens is; want zonder de staat van de liefde en van de naastenliefde, en zonder de staat van de onschuld, welke in de overige staten van zijn leven doordringen, is hij geen mens, maar erger dan elk wild dier.

Het zijn de in de worstelingen van de verzoeken verworven overblijfselen, die hier bedoeld worden; deze overblijfselen zijn het, welke door de aan Malkizedech door Abram gegeven tienden worden aangeduid, en het zijn al de hemelse dingen van de liefde, welke de Heer zich verworven heeft door de voortdurende worstelingen en overwinningen, waardoor Hij voortdurend verenigd werd met het Goddelijk Wezen, totdat Zijn Menselijk Wezen eveneens de Liefde was geworden, of het Zijn van het leven, dat wil zeggen, Jehovah.

1739. *vers 21.*

En de koning van Sodom zei tot Abram: Geef mij de ziel, en neem de have voor u.

De koning van Sodom zei tot Abram, betekent het boze en valse dat overwonnen was; tot Abram, betekent het redelijke van de Heer; geef mij de ziel en neem de have voor u, betekent dat hij hun het leven moest geven, en dat zij zich om het overige niet zouden bekommeren.

1740. Dat ‘de koning van Sodom zei’ het boze en valse betekent, dat overwonnen was, blijkt uit de betekenis van Sodom als het boze en valse, zoals eerder in dit hoofdstuk is aangetoond. Eerder in vers 17 wordt gezegd, dat de koning van Sodom uittoog, Abram tegemoet, waardoor werd aangeduid, dat het boze en valse zich had onderworpen.

Hier wordt nu verder gezegd, dat het zich als smekeling gedraagt.

Dat het boze en valse overwonnen is, of dat de boosheden en de valsheden door de worstelingen van de verzoeken worden overwonnen, en zo dan de goedheden en waarheden worden aangenomen, komt omdat boosheden en valsheden op die manier verdreven worden, en wanneer deze verdreven zijn, komen de goedheden en waarheden daarvoor in de plaats, welke daarna meer en meer bevestigd en zo dus versterkt worden. Want het zijn de boze geesten die boosheden en valsheden opwekken; wanneer deze niet worden opgewekt, weet de mens nauwelijks dat het boosheden en valsheden zijn; maar dan komen zij tevoorschijn, en hoe langer de worstelingen van de verzoeken duren, des te meer komen zij voor de dag, totdat de boosheden en valsheden tenslotte afgrijzen inboezemen; en naarmate de boosheden en valsheden verdreven worden, komen de goedheden en waarheden in hun plaats; en hoe meer afgrijzen men voor de boosheden en valsheden krijgt, des te meer liefde wordt er van de Heer ingeboezemd voor de goedheden en waarheden; en hoe meer het afgrijzen voor de boosheden en valsheden toeneemt, des te minder durven de boze geesten te naderen, daar zij de afkeer en het afgrijzen van de boosheden en valsheden, waarin hun leven bestaat, niet kunnen verdragen en vaak worden zij bij de eerste nadering door schrik aangegrepen; en hoe meer liefde er voor de goedheden en waarheden heerst, des te liever willen de engelen bij de mens zijn, en met de engelen de hemel, want zij zijn in hun eigen leven, wanneer zij in de goedheden van de liefde en in de waarheden van het geloof zijn.

1741. Dat ‘tot Abram’ het redelijke bij de Heer betekent, blijkt uit de uitbeelding van Abram; in de beide voorafgaande hoofdstukken beeldde Abram de Heer of Zijn staat in de knapen jaren uit; hier of in dit hoofdstuk beeldt hij het redelijke van de Heer uit, en dan wordt hij Abram de Hebreër genoemd, zoals blijkt uit hetgeen eerder in vers 13 is gezegd en aangetoond.

Hier evenzo, want er wordt in dit hoofdstuk geen andere Abram dan Abram de Hebreër bedoeld.

Het geestelijke van de Heer, dat aan de Binnenste mens is toegevoegd, is Abram de Hebreër, maar het hemelse dat aan de Binnenste mens is toegevoegd, werd, zoals gezegd, door Malkizedech uitgebeeld en aangeduid.

1742. Dat de woorden ‘geef mij de ziel en neem de have voor u’ betekenen, dat Hij hun het leven moest geven, en dat zij zich om het overige niet zouden bekommeren, blijkt uit de betekenis van de ziel, namelijk dat zij het leven is, waarover eerder is gehandeld in de nrs. 1000, 1005, 1040; en uit de betekenis van de have, namelijk dat dit al het overige is dat eigenlijk niet zozeer tot het leven behoort, waarover in hetgeen hierna volgt.

Het leven dat de boze geesten hebben en dat zij grenzeloos liefhebben, is het leven van de begeerten van de eigenliefde en van de liefde tot de wereld, en vandaar het leven van allerlei haat, van wraakneming en wreedheid.

Zij zijn van mening dat er in geen ander leven genot te vinden is; zij zijn als de mensen – zij zijn immers mensen geweest en hebben dit uit het leven, dat zij als mensen hadden, overgehouden – die in het genot van dergelijke begeerten het gehele leven gesteld hebben, terwijl ze niet beter wisten of dit leven was het enige, en dat zij wanneer ze dit verloren, geheel en al zonder zouden moeten sterven.

Van welke aard echter het leven is dat zij liefhebben, blijkt uit zulke geesten in het andere leven; het verandert in een stinkend en dreukig leven, en wat wonderlijk is, zij worden die stank gewaar als iets overheerlijks, zoals blijken kan uit hetgeen uit ondervinding is meegedeeld in de nrs. 820 en 954.

Eigenlijk op dezelfde wijze als de demonen die, toen ze door de Heer uit een bezetene verdreven werden, uit vrees voor het verlies van hun leven, baden om in de zwijnen gezonden te worden, (Markus 5:7 tot 13).

Dat deze demonen van diegenen waren, die zich in het leven van het lichaam aan afschuwelijke gierigheid hadden overgegeven, kan ook hieruit blijken, dat het aan zulke geesten in het andere leven voorkomt alsof zij onder zwijnen verkeerden, en dit om deze reden, dat het leven van de zwijnen met gierigheid overeenstemt, en hun daarom behaagt, zoals blijkt uit hetgeen uit ondervinding in nr. 939 is meegedeeld.

1743. *vers 22.*

En Abram zei tot de koning van Sodom: Ik heb mijn hand opgeheven tot Jehovah, de Allerhoogste God, de Bezitter van de hemelen en van de aarde.

Abram zei tot de koning van Sodom, betekent het antwoord; Ik heb mijn hand opgeheven tot Jehovah, betekent het gemoed, zoals het bij de Heer was; de Bezitter van de hemelen en van de aarde, betekent de verbinding.

1744. Dat ‘Abram zei tot de koning van Sodom’ het antwoord betekent, blijkt zonder verklaring.

1745. Dat de woorden ‘Ik heb mijn hand opgeheven’ het gemoed betekenen, zoals het bij de Heer was, blijkt uit de betekenis van de hand opheffen; het opheffen van de hand tot Jehovah

is een gebaar van het lichaam dat, zoals bekend is, met een neiging van het gemoed overeenstemt.

In de zin van de letter worden de dingen die innerlijk zijn of tot het gemoed behoren, uitgedrukt door uiterlijke dingen die overeenstemmen; maar in de innerlijke zin zijn het de innerlijke dingen, die bedoeld worden; daarom is hier het opheffen van de hand het gemoed of de neiging van het gemoed.

Zolang de Heer in de staat van de verzoeken was, sprak Hij met Jehovah als met een ander, maar voor zoveel Zijn Menselijk Wezen verenigd was met Zijn Goddelijk Wezen, sprak Hij met Jehovah als met Zichzelf.

Dit blijkt ook uit vele plaatsen bij de evangelisten, voorts ook uit vele plaatsen bij de profeten, en bij Daniël.

De reden hiervan blijkt duidelijk uit hetgeen eerder gezegd is over het van de moeder overgeërfd; voor zoveel dit bleef, was Hij als het ware afwezig van Jehovah, maar voor zoveel dit werd uitgeroeid, was Hij tegenwoordig en Zelf Jehovah.

Dit kan worden toegelicht door de verbinding van de Heer met de engelen; de engel spreekt soms niet uit zichzelf maar uit de Heer, en dan weet hij niet anders dan dat hij de Heer is; maar dan rusten zijn uiterlijke dingen.

Anders is het gesteld, wanneer de uiterlijke dingen werken; de reden hiervan is, dat hun binnenste mens het bezit van de Heer is, en voor zoveel het eigene niet hindert, is hij van de Heer, ja zelfs de Heer.

Maar bij de Heer is een volledige verbinding of eeuwige vereniging met Jehovah tot stand gekomen, zodat Zijn Menselijk Wezen zelf ook Jehovah is.

1746. Dat ‘de Bezitter van de hemelen en van de aarde’ de verbinding betekent, blijkt uit hetgeen eerder bij vers 19 is gezegd, waar dezelfde woorden voorkomen en in dezelfde betekenis.

1747. *vers 23.*

Zo ik van een draad aan tot een schoenriem toe, en zo ik van iets dat het uwe is, neme, opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt.

Zo van een draad aan tot een schoenriem toe, betekent alle dingen die onreine natuurlijkheden en lichamelikheden waren; zo ik van iets dat het uwe is, neme, betekent, dat niets dergelijks bij de hemelse liefde is; opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt, betekent, dat de Heer daaraan nooit enige sterkte ontleent.

1748. Dat de woorden ‘zo van een draad aan tot een schoenriem toe’ alle dingen betekenen, die onreine natuurlijkheden en lichamelikheden waren, blijkt uit de betekenis van de schoenriem; in het Woord betekent de voetzool en de hiel het laatst natuurlijke, zoals eerder is aangetoond in nr. 259.

De schoen is datgene, wat de voetzool en de hiel bekleedt, dus betekent de schoen het nog lager natuurlijke, dus het lichamelijke zelf.

De betekenis van de schoen richt zich naar het onderwerp; worden hiermee goedheden in verband gebracht, dan wordt deze in de goede zin genomen’ worden hiermee boosheden in verband gebracht, dan wordt deze in de slechte zin genomen, zoals hier, waar gehandeld wordt over de have van de koning van Sodom, door wie het boze en valse wordt aangeduid. Daarom betekent de schoenriem de onreine natuurlijke en lichamelijke dingen; door de draad van de schoen wordt het valse aangeduid, en door de schoenriem het boze, en wel, daar het in een verkleining wordt weergegeven, het allergeingste.

Dat dit door de schoen wordt aangeduid, blijkt ook uit vele andere plaatsen in het Woord; bijvoorbeeld toen Jehovah aan Mozes verscheen uit het midden van de braambos en tot

Mozes zei: *‘Nader hier niet toe, trek uw schoenen uit van uw voeten, want de plaats, waarop gij staat, is een land der heiligheid’*, (Exodus 3:5).

Evenzo de vorst van het heir van Jehovah tot Jozua: *‘Trek uw schoenen uit van uw voeten, want de plaats waarop gij staat, zij is heiligheid’*, (Jozua 5:15).

Hieruit kan eenieder zien, dat de schoen niets aan de heiligheid zou ontnemen, wanneer de mens maar in zichzelf heilig was, maar dat het daarom werd gezegd, omdat de schoen het laatste natuurlijke en lichamelijke uitbeeldde, dat uitgetrokken moet worden.

Dat het het onreine natuurlijke en lichamelijke betekent, blijkt ook bij David: *‘Moab is mijn waspot, op Edom zal Ik Mijn schoen werpen’*, (Psalm 60:10).

Iets dergelijks ligt besloten in het gebod aan de discipelen: *‘Zo iemand u niet zal ontvangen, noch uw woorden horen, uitgaande uit dat huis of uit dezelfde stad, schudt het stof van uw voeten af’*, (Mattheüs 10:14; Markus 6:11; Lukas 9:5), waar het stof van de voeten een soortgelijke betekenis heeft als de schoen, daar de voetzool het laatst natuurlijke betekent, namelijk het onreine vanwege het boze en valse.

En daar men in die tijd in uitbeeldingen was, en meende dat alleen daarin de hemelse verborgenheden vervat waren en niet in de naakte waarheden, werd hun bevolen zo te doen. Daar de schoen het laatst natuurlijke betekende, betekende ook het uittrekken van de schoen of het ontschoeien, dat men van de laatste dingen van de natuur moest worden ontdaan; dit was dus het geval met degene die het leviraat niet wilde vervullen, waarover bij Mozes geschreven staat: *‘Zo wie de zwagersplicht niet wil vervullen; zijns broeders vrouw zal tot hem toetreden voor de ogen van de oudsten, en zijn schoen van zijn voet uittrekken, en spuwen in zijn aangezicht; en zal antwoorden en zeggen: Alzo zal de man gedaan worden, die zijns broeders huis niet bouwt, en zijn naam zal in Israël genoemd worden: het huis van degene, die de schoen uitgetogen is’*, (Deuteronomium 25:5 tot 10); dat wil zeggen, verstoken van alle natuurlijke naastenliefde.

Dat de schoen het laatst natuurlijke ook in de goede zin betekent, blijkt eveneens uit het Woord, zoals bij Mozes over Ascher: *‘Ascher zij gezegend boven de zonen, hij zij zijn broeders aangenaam, en zijn voet dopend in olie, ijzer en koper zijn schoen’*, (Deuteronomium 33:24,25); waar de schoen voor het laatst natuurlijke staat, de schoen van ijzer voor het natuurlijk ware, de koperen schoen voor het natuurlijk goede, zoals blijkt uit de betekenis van ijzer en van koper, zie nrs. 425,426, en daar de schoen het laatst natuurlijke en lichamelijke betekende, ontstond daaruit een spreekwijze, waarmee het allerkleinste en allergeeringste werd aangeduid.

Het laatst natuurlijke en lichamelijke is immers van datgene, wat bij de mens is, het allergeeringste, hetgeen door Johannes de Doper werd bedoeld, toen hij zei: *‘Hij komt, die sterker is dan ik, wien ik niet waardig ben de riem van Zijn schoenen te ontbinden’*, (Lukas 3:16; Markus 1:7; Johannes 1:27).

1749. Dat de woorden ‘zo ik iets dat het uwe is, neme’ betekenen, dat niets dergelijks bij de hemelse liefde is, dit kan hieruit blijken, dat Abram had gezegd, dat hij niets van de koning van Sodom wilde aannemen.

Abram beeldde de Heer uit, nu als overwinnaar, dus de dingen die tot de hemelse liefde behoorden, welke Hij zich door overwinningen verworven had; en de koning van Sodom beeldde het boze en valse uit, waarvan niets bij de Heer als overwinnaar of bij de hemelse liefde is.

Wat hieronder in de innerlijke zin wordt verstaan, kan niet uitkomen, wanneer men niet weet, hoe het hiermee in het andere leven gesteld is.

Bij de boze en helse geesten regeert de eigenliefde en de liefde tot de wereld; vandaar verkeren zij in de mening, dat zij de goden van het heelal zijn en heel wat kunnen; wanneer zij overwonnen zijn, blijft toch, hoewel zij bemerken dat zij in het geheel niets vermogen, de mening over hun macht en heerschappij bestaan en zij verbeelden zich dat zij heel wat kunnen

bijdragen tot de macht en de heerschappij van de Heer; daarom bieden zij ook, om mede te kunnen regeren, bij de goede geesten hun diensten aan; maar daar niets dan het boze en het valse, waarmee zij menen iets te kunnen uitrichten, terwijl bij de Heer of bij de hemelse liefde niets dan het goede en het ware is, wordt hier de koning van Sodom, door wie zulke fantasieën worden uitgebeeld, geantwoord, dat er niets dergelijke bij de Heer is, of dat de Heer geen macht aan het boze en valse ontleent.

De heerschappij vanuit het boze en valse is geheel tegenovergesteld aan de heerschappij vanuit het goede en ware.

De heerschappij vanuit het boze en valse is allen tot slaven te willen maken; de heerschappij vanuit het goede en ware is allen vrij te willen maken; de heerschappij vanuit het boze en valse is allen te verderven, daarentegen is de heerschappij vanuit het goede en ware allen te redden.

Hieruit blijkt, dat de heerschappij vanuit het boze en valse van de duivel is, maar de heerschappij vanuit het goede en ware van de Heer.

Dat het volslagen aan elkaar tegengestelde heerschappijen zijn, kan blijken uit de woorden van de Heer bij ‘dat een koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is ten onder gaat’, (Mattheüs 12:24 tot 30); en ‘dat niemand twee heren kan dienen’, (Mattheüs 6:24; Lukas 16:13).

1750. Dat de woorden ‘opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt’ betekenen, dat de Heer daaraan nooit enige kracht ontleent, dit kan blijken uit de betekenis van verrijkt worden, wat is de macht en de sterkte verwerven.

Hoe het hiermee gesteld is, blijkt uit hetgeen nu gezegd is.

1751. Uitgezonderd alleen, wat de knapen gegeten hebben, en het deel van de mannen die met mij getogen zijn, Aner, Eschkol en Mamre, die zullen hun deel nemen.

Uitgezonderd alleen, wat de knapen gegeten hebben, betekent de goede geesten; en het deel van de mannen, die met mij getogen zijn, betekent de engelen; Aner, Eschkol en Mamre, betekent de dingen die bij hen zijn: die zullen hun deel nemen, betekent dat zij in hun macht gegeven zijn.

1752. Dat de woorden ‘Uitgezonderd alleen, wat de knapen gegeten hebben’ de goede geesten betekenen, blijkt uit hetgeen voorafgaat en uit hetgeen volgt.

Uit hetgeen voorafgaat: eerder bij vers 13 werden Mamre, Eschkol en Aner vermeld als de bondgenoten van Abram, met wie de staat van de redelijke mens met betrekking tot het uiterlijke van de Heer werd aangeduid, van welke aard diens goedheden en waarheden waren; en door wie zo dus de engelen werden aangeduid die met de Heer waren, toen Hij streed, zoals uit de daar gegeven verklaring blijkt.

Uit hetgeen volgt blijkt het eveneens, zoals hierna duidelijk zal worden.

Hier worden zij, die met Abram getogen zijn, knapen genoemd, onder wie geen anderen worden verstaan dan goede geesten, terwijl onder de mannen, waarover hierna, de engelen worden verstaan.

Dat er engelen met de Heer waren, toen Hij tegen de hellen streed, blijkt uit het Woord en verder ook hieruit dat het, toen Hij in de worstelingen van de verzoeken was, niet anders kon zijn of er waren engelen aanwezig, aan wie de Heer uit eigen macht kracht gaf en als het ware macht om mee te strijden, want alle macht hebben de engelen van de Heer.

Dat de engelen tegen de bozen strijden, kan blijken uit hetgeen eerder herhaaldelijk over de engelen bij de mens is gezegd, namelijk dat zij de mens beschermen en de boosheden afwenden waarmee de helse geesten dreigen; hierover is eerder in de nrs. 50, 227, 228, 697, 968 gehandeld; maar al hun macht is van de Heer De goede geesten zijn weliswaar ook engelen, maar lagere, want zij zijn in de eerste hemel, de engelgeesten echter in de tweede

hemel, maar de engelen in de eigenlijke zin van het woord zijn in de derde hemel, waarover in de nrs. 459 en 684 is gehandeld.

De regeringsvorm in het andere leven is van dien aard, dat de goede geesten ondergeschikt zijn aan de engelgeesten, en de engelgeesten aan de engelen, zodat zij tezamen één engelengezelschap vormen.

De goede geesten en de engelgeesten zijn het, die hier knapen genoemd worden, terwijl de engelen zelf mannen worden genoemd.

1753. Dat de woorden ‘en het deel van de mannen, die met mij getogen zijn’ de engelen betekenen, blijkt uit hetgeen nu gezegd is; en bovendien worden de engelen in het Woord, wanneer zij voor de mensen verschijnen, mannen genoemd.

1754. Dat Aner, Eschkol en Mamre de dingen betekenen die bij hen zijn.

Blijkt uit hetgeen eerder in dit hoofdstuk bij vers 13 hierover is gezegd, namelijk dat door hun naam de goedheden en waarheden worden aangeduid, waarmee gestreden werd, niet zozeer de engelen, daar de engelen, zoals gezegd, met de knapen en mannen bedoeld zijn; want de engelen hebben in het geheel geen naam, maar hun aard wordt aan de goedheden en waarheden onderkend, en daarom wordt in het Woord met de naam niets anders aangeduid dan het wezen en de aard daarvan, zoals eerder is aangetoond in de nrs. 144, 145, 340, en zoals ook bij Jesaja kan blijken, waar met betrekking tot de Heer gezegd wordt: ‘*Zijn naam zal genoemd worden Wonderlijk, Raad, God, Held, Vader der eeuwigheid, Vredevorst*’, (Jesaja 9:5,6) waar onder de naam wordt verstaan, van welke aard Hij is, namelijk Wonderlijk, Raad, God, Held, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.

Bij Jeremia, waar ook met betrekking tot de Heer gezegd wordt: ‘*Dit zal Zijn naam zijn waarmee men Hem noemen zal: Jehovah, onze gerechtigheid*’, (Jeremia 23:5,6) Daar blijkt duidelijk uit, dat de naam de gerechtigheid is; verder ook bij Mozes, waar eveneens met betrekking tot de Heer gezegd wordt: ‘*Hij zal ulieder overtreding niet verdragen, want Mijn naam is in het midden van Hem*’, (Exodus 23:21).

Hier staat de naam ook voor het wezen, namelijk dat het Goddelijk is; behalve uit nog vele andere plaatsen in het Woord, waar gezegd wordt, dat ‘zij de naam van Jehovah hebben aangeropen’; ‘dat zij de naam van Jehovah niet ijdel zouden gebruiken’; en in het gebed van de Heer ‘Geheilgd zij Uw naam’.

Het is evenzo gesteld met de namen van de engelen en hier eveneens met de namen Eschkol, Aner en Mamre, die engelen uitbeelden, namelijk dat die dingen worden aangeduid, welke bij de engelen zijn.

1755. Dat de woorden ‘die zullen hun deel nemen’ betekenen, dat zij in hun macht gegeven zijn, dit blijkt uit hetgeen eerder bij vers 21,22,23 is gezegd, namelijk dat de Heer niets van hen wilde aannemen, omdat de Heer daaraan in het geheel geen sterkte ontleent.

Dat zij in de macht van de engelen zijn gegeven, daarmee is het als volgt gesteld: het zijn de engelen die over de boze en helse geesten zijn heersen, zoals mij door vele ondervindingen is gebleken; maar de Heer voorziet en ziet alle dingen en elke bijzonderheid, en bezorgt en beschikt alle dingen en elke bijzonderheid, maar sommige dingen met vergunning, sommige met toelating, sommige met toegevendheid, sommige uit welbehagen, sommige naar Zijn wilsbesluit.

Het willen heersen zelf is iets van het menselijk eigene, dat onderscheiden is van de dingen, die zij van de Heer ontvangen, toch behoort alle heerschappij tot de Liefde en de barmhartigheid, zonder het willen heersen.

Deze dingen kunnen echter, omdat zij diepere verborgenheden zijn, niet met weinig woorden begrijpelijk worden gemaakt; het is voldoende dat men weet, dat de boze en helse geesten in de macht van de engelen zijn gegeven en dat de Heer alle dingen en elke bijzonderheid, ook de allerkleinste bijzonderheid, bestiert.

Hierover zal door de Goddelijke Barmhartigheid van de Heer gehandeld worden in hetgeen volgt, waar gesproken zal worden van de Voorzienigheid en van de toelatingen.

1756. Dit is het wat deze dingen in het algemeen in de innerlijke zin bevatten, maar het verband zelf en de schoonheid daarvan kan, wanneer alles en elke bijzonderheid volgens de betekenis van de woorden wordt uitgelegd, niet zo tevoorschijn treden, als wanneer het in een enkele voorstelling wordt opgevat.

Worden alle dingen in een enkele voorstelling opgevat, dan verschijnen die dingen die verstrooid liggen, in een schone samenhang en in een schone samenvoeging.

Het is hiermee gesteld als wanneer men een spreker hoort en op de woorden let; men vat dan de gedachten van de spreker niet zo goed als wanneer men in het geheel niet op de woorden of de betekenis ervan let; want de innerlijke zin van het Woord verhoudt zich tot de uiterlijke of letterlijke zin bijna evenzo als de redevoering waarvan de woorden nauwelijks gehoord en nog minder overwogen worden, wanneer het gemoed alleen in de zin van de door de woorden, van de aangeduide dingen door de spreker, wordt vastgehouden.

De oudste schrijfwijze was een uitbeelding van de dingen door personen en door woorden, waaronder zij iets heel anders verstonden.

De profane schrijvers kleedden toen op deze wijze hun historische vermeldingen in, ook de dingen die het burgerlijke en zedelijke leven betroffen, en wel zodanig, dat niets naar de letter genomen, zo was als het geschreven stond, maar dat er iets anders onder verstaan werd, en dit ging zo ver, dat zij alle mogelijke neigingen als goden en godinnen voorstelden, voor wie heidenen later een goddelijke eredienst instelden.

Dit kan ieder ontwikkeld mens bekend zijn, want er bestaan nog steeds dergelijke oude boeken.

Deze schrijfwijze hadden zij van de Oudsten overgenomen die voor de vloed leefden, die voor zichzelf de hemelse en goddelijke dingen uitbeeldden, door die dingen welke op aarde en in de wereld zichtbaar waren.

Op deze wijze vulden zij hun gemoed en hun ziel met liefelijke en verrukkelijke gevoelens, wanneer zij de dingen van het heelal beschouwden, voornamelijk die welke schoon door vorm en orde waren.

Daarom zijn alle boeken van de Kerk uit die tijden zo geschreven; van dien aard is het boek Job en van dien aard, in navolging daarvan, is het Hooglied van Salomo, en van dien aard waren de beide boeken, waarvan Mozes melding maakt, (Numeri 21:14,27) behalve tal van andere die verloren zijn geraakt.

Deze stijl werd later vanwege de oudheid vereerd, zowel onder de heidenen als onder de nakomelingen van Jakob, in die mate, dat zij alles, wat niet zo geschreven was, niet als Goddelijk vereerden.

Wanneer zij daarom door de profetische geest gedreven werden – zoals Jakob, (Genesis 49: 3 tot 17); Mozes, (Exodus 15: 1 tot 21); (Deuteronomium 33: 2 tot einde); Bileam, die tot de zonen van het oosten uit Syrië behoorde, waar nog de Oude Kerk was, (Numeri 23:7 tot 10, 19 tot 24; 24: 5 tot 9, 17 tot 24); Debora en Barak, (Richteren 5:2 tot einde); Channah, (1 Samuël 2:2 tot 10) en vele anderen – spraken zij op dezelfde wijze, en wel om verschillende verborgen redenen; hoewel zij deze dingen niet verstonden en ook, met uitzondering van slechts heel weinigen, niet wisten, dat zij hemelse dingen van het rijk en van de Kerk van de Heer betekenden, voelden zij toch, getroffen door en doordrongen van bewondering en verbazing, dat daarin het Goddelijke en het Heilige was.

Dat de historische vermeldingen in het Woord van dergelijke aard zijn, namelijk uitbeeldingen en aanduidingen van hemelse en geestelijke dingen van het rijk van de Heer, in elke naam en in elk woord, is de geleerde wereld nog niet bekend; men weet alleen dat het Woord tot in de kleinste jota is ingegeven en dat in alles en in elke bijzonderheid hemelse verborgenheden gelegen zijn.

Vervolg over de spraak van de geesten
en de verscheidenheden daarvan

1757. Het spreken van de geesten met de mens vindt plaats, zoals eerder gezegd, door woorden, maar het spreken van geesten onder elkaar door denkbeelden die aan de woorden ten grondslag liggen, van de aard van de gedachten, maar niet zo duister, als de mens heeft wanneer hij in het lichaam leeft, maar duidelijk zoals het spreken is.

Het menselijk denken wordt, na de scheiding van het lichaam, duidelijker en helderder, en de denkvoorstellingen komen elk op zichzelf te staan, zodat zij tot bepaalde taalvormen dienen, want het duistere is met het lichaam verdwenen en zo wordt het denken – als het ware bevrijd van zijn banden, waarin het verstrikt was en als gevolg van de schaduwen, waarin het gehuld was – meer direct en vandaar de aanschouwing, aanvoeling en aanduiding onmiddellijker.

1758. De spraak van de geesten is verschillend; elk gezelschap of elke familie van geesten kan men aan de spraak onderkennen, ja zelfs elke geest, nauwelijks anders als de mensen, en niet alleen door de neigingen, die het leven van de spraak uitmaken en die de woorden vullen en dragen, en door de accenten, maar ook door de tonen, en ook door andere kenmerken die zich niet zo laten aangeven.

1759. De spraak van de hemelse geesten kan niet gemakkelijk in de gearticuleerde tonen of woorden bij de mens invloeien, want zij kan zich niet bij een woord aanpassen waarin iets scherp klinkt of waarin een te harde verdubbeling van medeklinkers is en waarin een uit het wetenschappelijke afkomstige voorstelling is.

Daarom vloeien zij zelden ander dan door neigingen in de spraak, welke neigingen als een stroming of een zacht briesje de woorden zacht en mild maken.

De spraak van de geesten die het midden houden tussen de hemelse en de geestelijke, is zacht; zij vloeit als de luwste atmosfeer, streelt de organen die haar opnemen en verzacht de woorden zelf daarbij ook vlug en zeker.

De vloeiing en de bekoring van de spraak ontlenen daaraan hun oorsprong, dat het hemelse goede in hun denkbeelden van dien aard is, en er geen enkele tweedracht tussen de spraak en de gedachte bestaat.

Al het tedere van de harmonie gaat in het andere leven van de goedheid en de naastenliefde uit.

De spraak van de geestelijke geesten is ook vloeiend, maar niet zo zacht en mild; dezen zijn het die voornamelijk spreken.

1760. Ook bij de boze genieën bestaat er een vloeiende spraak, maar alleen uitwendig voor het gehoor, maar van binnen is zij schel, want ze komt voort uit een veinzen van het goede en niet uit een neiging daarvan.

Er bestaat ook een spraak van zulke geesten zonder vloeiing, waarin de verdeeldheid van de gedachten wordt waargenomen als een geruisloze slang.

1761. Er zijn geesten die niet op de wijze van een stroming invloeiën maar door als het ware lijnvormige meer of minder hevige trillingen en heen en weer bewegingen. Deze geesten vloeien niet alleen met de spraak, maar ook met het antwoord in. Zij zijn degenen die de innerlijke dingen van het Woord om velerlei redenen verwerpen, en daarbij de mens als hun werktuig en als iets onbeduidends beschouwen, en alleen zichzelf zoeken.

1762. Er zijn geesten die niet spreken, maar door in mijn gezicht gelegde veranderingen de gevoelens van hun ziel uitdrukten, en de denkbeelden op zo'n levendige wijze voorstelden, dat hun denken zich daardoor als een in een vorm vertoonde. Dit vond plaats door veranderingen rondom de streek van de lippen, en van daar uit over het aangezicht, verder rondom de ogen. Toen zij de innerlijke gevoelens van hun gemoed meedeelden; rondom het linkeroog, wanneer zij waarheden en neigingen tot het ware meedeelden; rondom het rechteroog wanneer zij goedheden en neigingen tot het goede meedeelden.

1763. Er was ook een gelijktijdig spreken te horen van verscheidene geesten. Dit golfde als een draaiing en vloeide in de hersenen met een afwisselende richting. Voorts het spreken van enige geesten, dat viervoudig eindigt, als het ware op de toon en met de klank van dorsers. Deze geesten zijn afgezonderd van de anderen; zij veroorzaken aan het hoofd een pijn als die van het zuigen van een luchtpomp. Er lieten zich geesten horen die met een luid klinkende stem spraken, maar als het ware binnenin zichzelf, maar steeds zo, dat het hoorbaar was; anderen die met een uitboeren van woorden als uit de buik spraken. Van dien aard zijn zij, die in het geheel geen aandacht willen geven aan de zin van een bepaalde zaak, maar door anderen worden aangespoord om te spreken. Ik hoorde geesten die met een schelle, als in tweeën gespleten toon spraken; zij gaan te werk aan de linkerzijde onder de elleboog, ook aan het linkeroor; verder waren er ook die niet luid konden spreken, maar als diegenen die hees zijn. Tot hen behoren diegenen die met de bedoeling om te schaden aan anderen hun geheimen ontfutselen door zich in hun genoegens te dringen. Er zijn kleine geesten, die, hoewel zij gering in aantal zijn, toch spreken als een ontzaglijke menigte, als het ware donderend. Zij werden boven het hoofd gehoord en ik meende dat het een menigte was. Maar toen kwam er een enkele naar mij toe aan de linkerzijde onder de arm, en sprak evenzo met donderende stem, ook bij het weggaan deed hij zo. Van waar zulke geesten komen zal door de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, elders worden gezegd. Maar deze soorten van spraak zijn zeldzamer. Deze spraken worden, wat wonderbaarlijk is, door degene van wie de innerlijke gehoororganen zijn geopend, en ook door geesten.

Even helder en luid gehoord als de tonen en de gesprekken van de mens op aarde; maar hij, van wie de innerlijke gehoororganen niet zijn geopend, hoort niets.

1764. Op een keer spraken ook geesten met mij door louter zichtbare uitbeeldingen, terwijl zij veelkleurige vlammen, schijnsels, opklimmende en neerdalende wolken, verschillende soorten van huisjes en stellages, vazen, verschillend geklede personen en tal van andere dingen uitbeeldden, welke alle van aanduidende aard waren, en waaruit men alleen al weten kon, wat zij wilden.

Einde van Hoofdstuk 14.

Voor de volledige tekst van de voorgaande hoofdstukken 1 t/m 13, zie:
<http://swedenborg.nl/hemelseverborgenheden-inhoud.htm>